

PDV kod inozemnih usluga (s primjerima iz prakse)

Jadranka Knežević, mag. oec.

Oporezivanje inozemnih usluga je vrlo kompleksno i ovisi o tome o kojoj vrsti usluge se radi, o statusu davatelja i primatelja usluge, kao i radi li se o uslugama između država članica Europske unije ili sa trećim zemljama. U članku autor daje prikaz oporezivanja inozemnih usluga sa primjerima knjiženja, popunjavanja knjiga izdanih računa i knjiga primljenih računa i popunjavanja obrazaca u praksi (prijava PDV-a, prijava za stjecanje dobara i primljene usluge i zbirna prijava).

Sadržaj:

1.	Zakonski okvir	44
2.	Oporezivanje usluga prema općem načelu	46
2.1.	Primljene usluge od inozemnog poreznog obveznika	46
2.2.	Obavljene usluge inozemnom poreznom obvezniku	48
3.	Iznimke od općeg načela oporezivanja usluga	50
3.1.	Posredničke usluge	50
3.2.	Usluge u vezi s nekretninama	52
3.3.	Usluge prijevoza	57
3.3.1.	Prijevoz dobara	57
3.3.2.	Prijevoz putnika	58
3.4.	Usluge u kulturi i njima slične usluge, pomoćne usluge u prijevozu i usluge u vezi s pokretnim dobrima	62
3.5.	Ostale usluge	64

1. Zakonski okvir

O inozemnim uslugama se radi kada je primatelj ili pružatelj usluga pravna ili fizička osoba iz inozemstva, a može biti iz Europske unije (u daljnjem tekstu: EU), trećih zemalja ili trećih područja.

Sukladno odredbama Zakona o porezu na dodanu vrijednost¹ (u daljnjem tekstu: Zakon o PDV-u) **mjesto obavljanja pojedine usluge ne ovisi samo o vrsti usluge, nego i o statusu primatelja usluge**. Tako za istu vrstu usluge mjesto obavljanja može biti različito, ovisno o tome je li pružena poreznom obvezniku ili osobi koja nije porezni obveznik.

U vezi određivanja mjesta obavljanja usluga (članak 16. Zakona o PDV-u) primjenjuje se sljedeće:

- 1) porezni obveznik koji obavlja i djelatnosti ili isporuke koje se ne smatraju oporezivim isporukama dobara ili usluga u smislu članka 4. stavka 1. ovoga Zakona smatra se poreznim obveznikom u odnosu na sve usluge koje su mu obavljene,
- 2) pravna osoba koja nije porezni obveznik, a registrirana je za potrebe PDV-a smatra se poreznim obveznikom.

Navedeno znači da je porezni obveznik kao primatelj usluge u Republici Hrvatskoj svaki poduzetnik koji ovisno o mjestu oporezivanja treba obračunati PDV neovisno o tome je li u registru obveznika PDV-a ili je registriran samo za potrebe PDV-a. Ukoliko je mjesto oporezivanja u Hrvatskoj, poreznim obveznikom se smatraju tuzemni i

¹ Nar. nov. br. 73/13, 99/13 - Rješenje USRH i 148/13, 153/13, 143/14 i 115/16

inozemni poduzetnici, neovisno o tome jesu li iz EU, trećih zemalja ili trećih područja.

Poreznim obveznicima se smatraju svi oni koji obavljaju samostalnu poduzetničku djelatnost, te se razlikuju porezni obveznici u sustavu PDV-a od malih poreznih obveznika koji nisu u sustavu PDV-a, ali su registrirani za potrebe PDV-a. Mali porezni obveznici preuzimaju obvezu plaćanja PDV-a bez prava na priznavanje pretporeza, kao na primjer društva, obrti koji su u tijeku godine ostvarili isporuke ispod 300.000,00 kuna, pravne osobe oslobođene PDV-a, tijela državne vlasti i drugo.

Detaljnije o malim poreznim obveznicima možete pročitati u našem članku „Obveze malog poreznog obveznika vezano uz obračun PDV-a“, RiPup broj 9/2017, strana 70.

Kako bi se sa sigurnošću moglo odrediti je li neki primatelj u EU ili u trećoj zemlji porezni obveznik ili nije, primjenjuju se odredbe članka 18. točke 1. Provedbene Uredbe Vijeća 282/2011. Ako porezni obveznik izvršitelj usluge ne raspolaže različitim informacijama može primatelja usluge koji je osnovan na području Europske unije, odnosno u drugoj državi članici smatrati poreznim obveznikom:

- kada mu primatelj usluge dostavi svoj PDV identifikacijski broj, a izvršitelj usluge putem VIES sustava, provjeri valjanost tog PDV identifikacijskog broja i pripadajućeg naziva i adrese
- ako primatelj usluge iz druge države članice još nije dobio svoj PDV identifikacijski broj, ali je obavijestio izvršitelja usluge da je podnio zahtjev za njegovo izdavanje, a izvršitelj usluge raspolaže drugim dokazima o tome da se radi o poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja ne podliježe oporezivanju PDV-om, ali se dužna registrirati za PDV, izvrši razumnu provjeru točnosti informacija koje je primatelj usluge dostavio uobičajenim poslovnim mjerama, kao što su mjere koje se odnose na provjeru identiteta i plaćanja.

ističemo...

Ako izvršitelj usluge ne dobije PDV identifikacijski broj od primatelja usluge, smatra se da usluga nije obavljena poreznom obvezniku. U tom slučaju je izvršitelj usluge obavezan zaračunati PDV prema mjestu sjedišta izvršitelja usluge (temeljno pravilo koje se primjenjuje za određivanje mjesta obavljanja usluga koje porezni obveznik obavi osobama koje nisu porezni obveznici) ili prema nekoj od odredbi za pojedine vrste usluga za koje je propisano posebno mjesto obavljanja usluge, ako se obavljaju osobama koje nisu porezni obveznici.

Kada se radi o primateljima usluga iz trećih zemalja, izvan Europske unije, sukladno odredbi članka 18. točke 3. Provedbene Uredbe Vijeća 282/2011, osim ako ne raspolaže drukčijim saznanjima, izvršitelj usluge može primatelja usluge osnovanog izvan Europske unije smatrati poreznim obveznikom:

- ako od primatelja usluge dobije potvrdu nadležnog poreznog tijela države u kojoj je primatelj registriran kao obveznik PDV-a, a koju mu inače to porezno tijelo izdaje u slučaju da prema odredbama Direktive 86/560/EEZ (tzv. Trinaesta direktiva) traži povrat PDV-a u nekoj državi članici Europske unije
- kada primatelj usluge nema takvu potvrdu, a izvršitelj usluge ima njegov broj PDV-a ili sličan broj koji je primatelju dodijeljen u državi u kojoj je osnovan, odnosno u kojoj je njegovo sjedište, a koji se koristi za identifikaciju poslovnih subjekata ili bilo koji drugi dokaz o tome da je porezni obveznik i ako izvršitelj

usluge izvrši razumnu provjeru točnosti informacija koje je primatelj usluge dostavio uobičajenim poslovnim mjerama, kao što su mjere koje se odnose na identitet i plaćanja.

Kod oporezivanja usluga s elementom inozemnosti temeljni kriterij je **određivanje mjesta obavljanja usluga**.

Zakon o PDV-u u članku 17. definira mjesto obavljanja usluga:

„(1) Mjestom obavljanja usluga poreznom obvezniku koji djeluje kao takav smatra se mjesto sjedišta tog poreznog obveznika. Ako se te usluge obavljaju stalnoj poslovnoj jedinici poreznog obveznika u mjestu koje je različito od mjesta sjedišta poreznog obveznika, mjestom obavljanja usluga smatra se sjedište stalne poslovne jedinice. Ako takvo sjedište ili stalna poslovna jedinica ne postoje, mjestom obavljanja usluga smatra se prebivalište ili uobičajeno boravište poreznog obveznika primatelja usluge.

(2) Mjestom obavljanja usluga osobi koja nije porezni obveznik smatra se mjesto u kojem porezni obveznik koji obavlja usluge ima sjedište. Ako te usluge obavlja stalna poslovna jedinica poreznog obveznika koja je u mjestu različitom od mjesta sjedišta poreznog obveznika, mjestom obavljanja usluga smatra se sjedište stalne poslovne jedinice. Ako takvo sjedište ili stalna poslovna jedinica ne postoje, mjestom obavljanja usluga smatra se prebivalište ili uobičajeno boravište poreznog obveznika koji obavlja usluge“.

ističemo...

Temeljno pravilo u svezi s oporezivanjem usluga koje se obavljaju između poreznih obveznika tzv. B2B (business to business) je da se oporezuju **prema sjedištu primatelja usluge** uz određene iznimke.

Temeljno pravilo o oporezivanju usluga prema kojem se usluge koje porezni obveznici obavljaju krajnjim potrošačima tzv. B2C (business to consumers) oporezuju prema sjedištu izvršitelja usluge uz određene iznimke.

U slučaju obavljanja inozemnih usluga između dva porezna obveznika i prijenosa porezne obveze na drugog poreznog obveznika, postignuto je da se pružatelji usluga ne trebaju registrirati za potrebe PDV-a u zemljama u kojima su obavili usluge, neovisno o tome jesu li to porezni obveznici iz EU, trećih zemalja ili trećih područja.

Nadalje, sukladno članku 75. stavku 2. Zakona o PDV-u **ako oporezive isporuke dobara ili usluga obavlja porezni obveznik koji nema sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u tuzemstvu, PDV plaća porezni obveznik, odnosno pravna osoba koja nije porezni obveznik, ali je registrirana za potrebe PDV-a, kojemu je obavljena isporuka dobara ili usluga**.

Prijenos porezne obveze se prema članku 75. stavku 2. Zakona o PDV-u primjenjuje i u slučaju ako je stranom poreznom obvezniku u Hrvatskoj dodijeljen PDV identifikacijski broj.

U članku 150. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost² (u daljnjem tekstu: Pravilnik o PDV-u) propisano je koje osobe su obvezne plaćati PDV prema članku 75. stavku 2. Zakona o PDV-u:

- **svaki porezni obveznik uključujući i malog poreznog obveznika**, neovisno o tome ima li ili nema PDV identifikacijski broj,

2 Nar. nov. br. 79/13, 85/13, 160/13, 35/14, 157/14, 130/15, 1/17, 41/17 i 128/17

- pravna osoba koja nije porezni obveznik, a ima dodijeljen PDV identifikacijski broj,
- strani porezni obveznik koji ima dodijeljen hrvatski PDV identifikacijski broj.

ističemo...

Ako strani porezni obveznik ne može prenjeti poreznu obvezu temeljem članka 75. stavka 2. Zakona o PDV-u na primatelja u tuzemstvu tada je obavezan registrirati se za potrebu PDV-a u Hrvatskoj sukladno članku 77. stavku 5. točki a) Zakona o PDV-u i na obavljene oporezive isporuke obračunati i platiti PDV.

U slučaju kada su strani porezni obveznici do 31.12.2014. zaračunavali PDV na obavljene isporuke, a bili su upisani u registar obveznika PDV-a i imali dodijeljen hrvatski PDV identifikacijski broj, ne moraju raditi ispravak svih izdanih računa zbog primjene članka 75. stavka 2. Zakona o PDV-u. Međutim, **strani porezni obveznici – isporučitelji su ubuduće obvezni primjenjivati odredbe članka 75. stavka 2. Zakona o PDV-u na ispravan način.**

Navedeno je potvrđeno mišljenjem Ministarstva financija, Središnjeg ureda Porezne uprave Klasa: 410-19/14-01/599, Ur. broj: 513-07-21-01/15-2 od 15. siječnja 2015. godine.

U mišljenju Ministarstva financija je navedeno:

„Prema tome, u slučaju kada strani porezni obveznik sa sjedištem u Europskoj uniji obavlja isporuke dobara i usluga za koje je mjesto oporezivanja u tuzemstvu osobi koja je kao primatelj obvezna platiti PDV prema članku 75. stavku 2. Zakona o PDV-u tada prilikom izdavanja računa primjenjuje pravila države članice u kojoj ima sjedište što znači da u računu navodi PDV identifikacijski broj izdan u državi sjedišta. Međutim, u slučaju kada strani porezni obveznik sa sjedištem izvan Europske unije obavlja isporuke dobara i usluga za koje je mjesto oporezivanja u tuzemstvu tada prilikom izdavanja računa primjenjuje pravila hrvatskog Zakona o PDV-u što znači da u računu navodi svoj hrvatski PDV identifikacijski broj“.

Strani porezni obveznik, neovisno o tome ima li ili nema PDV identifikacijski broj obavljene isporuke ne prijavljuje u Obrascu PDV-a, dok tuzemni primatelj primljene isporuke prikazuje u Obrascu PDV-a pod rednim brojem II.11., 12. ili 13. ovisno o stopi PDV-a, dok pretporez iskazuje pod rednim brojem III.11., 12. ili 13. pod uvjetom da ima pravo na odbitak pretporeza. Primljene isporuke se ne iskazuju u Obrascu PDV-S.

ističemo...

Strani porezni obveznik koji ima dodijeljen hrvatski PDV identifikacijski broj obavezan je prema odredbama članka 150.a Pravilnika o PDV-u popuniti i podnijeti Prijavu za isporuke dobara i usluga iz članka 75. stavka 2. Zakona – **Obrazac INO PPO**. Prijava se podnosi u elektroničkom obliku najkasnije do 20-og u mjesecu za prethodni mjesec.

Obrazac INO-PPO se ne podnosi za razdoblje oporezivanja u kojem strani porezni obveznik nije obavljao isporuke dobara ili usluga iz članka 75. stavka 2. Zakona o PDV-u.

U nastavku slijedi prikaz u kojem obračunskom razdoblju za primljene usluge unutar EU nastaje obveza obračuna PDV-a, a u kojem pravo na odbitak PDV-a, a sukladno mišljenju Ministarstva financija, Središnjeg ureda Porezne uprave³:

Tablica 1.

Datum obavljanja usluge	Datum izdavanja računa	Datum primitka računa	Obračunsko razdoblje u kojem nastaje obveza PDV-a	Obračunsko razdoblje u kojem nastaje pravo na odbitak pretporeza
15.07.	15.07.	15.07.	07. mjesec	07. mjesec
15.07.	15.08.	15.08.	07. mjesec	07. mjesec
15.07.	nije izdan	nije primljen	07. mjesec	07. mjesec
15.08.	15.07.	20.07.	08. mjesec	08. mjesec

ističemo...

Kad porezni obveznik sa sjedištem u drugoj državi članici obavi usluge tuzemnom poreznom obvezniku, obveza obračuna PDV-a tuzemnom poreznom obvezniku nastaje kada je nastao oporezivi događaj odnosno kada je usluga obavljena, a utvrđena obveza PDV-a iskazuje se u prijavi PDV-a za obračunsko razdoblje u kojem je obavljena usluga.

Tuzemni porezni obveznik ima pravo na odbitak PDV-a u obračunskom razdoblju u kojem mu je nastala i obveza obračuna PDV-a, ako su ispunjeni uvjeti za odbitak pretporeza.

Iz presude Europskog suda pravde C-90/02 proizlazi da kada primatelj obavljenih usluga nije dobio račun, pravo na odbitak postoji neovisno o primitku računa, međutim porezni obveznik treba dokazati da mu je obavljena usluga. Sukladno naprijed navedenom mišljenju Ministarstva financija, ovakav način poslovanja u kojem porezni obveznik za obavljenu uslugu drugom poreznom obvezniku ne izdaje račun ne bi smio postojati niti se primjenjivati u poslovanju poreznih obveznika obzirom na propisanu obvezu o izdavanju računa. Međutim, presude Europskog suda pravde su dio pravne stečevine EU koju je Hrvatska kao država članica EU obvezna primjenjivati.

U iznimnim slučajevima kada uopće nije obavljena usluga, a porezni obveznik iz druge države članice izdao je račun za uslugu, tada obvezu plaćanja PDV-a sukladno članku 203. Direktive Vijeća 2006/112/EZ ima porezni obveznik iz druge države članice, obzirom da je izdao račun za nepostojeći oporezivi događaj.

2. Oporezivanje usluga prema općem načelu

Mjesto obavljanja usluge je tamo gdje je sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište poreznog obveznika – primatelja usluge.

2.1. Primljene usluge od inozemnog poreznog obveznika

U slučaju kada inozemni porezni obveznik obavlja uslugu tuzemnom poreznom obvezniku, a usluga nije navedena u iznimkama, porezna obveza se prenosi na tuzemnog poreznog obveznika i primjenjuje se načelo B2B. Na svotu naknade koja je navedena na računu tuzemni porezni obveznik obračunava PDV i iskazuje ga kao pretporez uz zadovoljenje određenih uvjeta. Ako primatelj usluge

³ Klasa: 410-19/14-01/51, Ur. broj: 513-07-21-01/14-1, Zagreb, 01.04.2014.

nije obveznik PDV-a, samo je upisan u registar obveznika PDV-a ili obavlja oslobođene isporuke treba također obračunati PDV, ali bez prava na priznavanje pretporeza.

Račun od poreznog obveznika iz EU evidentira se u sljedećim evidencijama i obrascima:

- Evidencija za stjecanje usluga iz EU - stupci 8, 9, 14 i 18 (za stopu PDV-a od 25%),
- Obrazac PDV - II.10. i III.10. za stopu PDV-a od 25% i
- Obrazac PDV-S (Prijava za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica) – stupac 12.

Za primljene usluge iz druge države članice EU hrvatski porezni obveznik podnosi obrazac PDV (u kojem prikazuje obvezu i pravo na pretporez samo obračunski) i obrazac PDV-S – Prijavu za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica. Obrazac PDV-S se podnosi u elektroničkom obliku do 20-og dana u mjesecu koji slijedi po završetku obračunskog razdoblja (mjeseca), isto kao i redovni PDV obrazac. Podaci za obrazac PDV-S se preuzimaju iz Evidencija za stjecanje dobara iz EU i Evidencija za stjecanje usluga iz EU, koje vodi tuzemni porezni obveznik koji stječe dobra i usluge iz EU.

ističemo...

Prijavu za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica ne podnose pravne i fizičke osobe registrirane za potrebe PDV za ona razdoblja oporezivanja kada nisu stjecala dobra i usluge iz drugih država članica EU.

Račun od poreznog obveznika iz trećih zemalja evidentira se u sljedećim evidencijama i obrascima:

- Evidencija za stjecanje dobara i usluga od poreznog obveznika bez sjedišta u RH - stupci 8, 9, 14 i 18 (za stopu PDV-a od 25%) i
- Obrazac PDV – II.13. i III.13.

Račun se ne evidentira u obrascu PDV-S.

U slučaju kada inozemni porezni obveznik obavlja uslugu fizičkoj osobi u Hrvatskoj, a mjesto oporezivanja je u Hrvatskoj, inozemni porezni obveznik je obavezan registrirati se za potrebe PDV-a u Hrvatskoj, platiti obvezu PDV-a, te voditi porezne knjige i evidencije ili imenovati poreznog zastupnika.

Primjer 1.

Porezni obveznik „B“ iz Austrije je za obavljene usluge poslovnog savjetovanja u veljači ispostavio račun 2. veljače 2018. godine na iznos od 3.100,00 EUR-a. Porezni obveznik „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske treba sam obračunati PDV i u knjigovodstvenim i poreznim evidencijama iskazati obvezu i pretporez prema datumu računa prema srednjem tečaju HNB-a na dan nastanka obveze obračuna PDV-a. Primjenom srednjeg tečaja HNB-a naknada za uslugu iznosi 23.000,00 kn, a obveza PDV-a iznosi 5.750,00 kn.

Primljena usluga se evidentira u sljedećim evidencijama i obrascima:

- **Evidencija za stjecanje usluga iz EU** (stupac 8 – porezna osnovica 25%, stupac 9 – ukupni iznos računa, stupac 14 - Pretporez po stopi od 25% može se odbiti i stupac 18 - Obveza za PDV 25%),
- **Obrazac PDV (pozicija II.10.** – Primljene usluge iz EU po stopi 25% i **pozicija III.10.** – Pretporez od primljenih usluga iz EU po stopi 25%) i
- **Obrazac PDV-S** (stupac 12 - Vrijednost primljenih usluga).

U nastavku slijedi primjer knjiženja i popunjavanja Evidencije za primljene usluge iz EU i Obrasca PDV-S:

Knjiženje kod poreznog obveznika "Iva" d.o.o.:

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Račun broj 122-2018 za primljenu uslugu poslovnog savjetovanja od poreznog obveznika "B" iz Austrije od 2.2.2018.				
1	Računovodstvo i porezno savjetovanje	41942	23.000,00	
	Obveze prema dobavljačima u inozemstvu za usluge	2212		23.000,00
Obračun PDV-a na primljenu uslugu poslovnog savjetovanja iz EU				
2	Pretporez od primljenih usluga iz EU po stopi od 25%	16043	5.750,00	
	Obveze za PDV od primljenih usluga iz EU po stopi od 25%	26043		5.750,00

Evidencija za stjecanje usluga iz EU

Redni broj	RAČUN		DOBAVLJAČ (isporučitelj dobara ili usluga)					PRETPOREZ						OBVEZA ZA PDV			
	Broj	Datum	Naziv - ime i prezime i sjedište	PDV ID BR. / OIB	Porezna osnovica			Ukupni iznos računa	5%		13%		25%		5%	13%	25%
					5%	13%	25%		Može se odbiti	Ne može se odbiti	Može se odbiti	Ne može se odbiti	Može se odbiti	Ne može se odbiti			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	122-2018	02.02.2018.	"B"	AT123456789			23.000,00	23.000,00					5.750,00				5.750,00
Ukupno:							23.000,00	23.000,00					5.750,00				5.750,00

Obrazac PDV-S

Redni broj	Kod države isporučitelja	PDV identifikacijski broj isporučitelja (bez koda države)	Vrijednost stečenih dobara (u kunama i lipama)	Vrijednost primljenih usluga (u kunama i lipama)
(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1.	AT	123456789		23.000,00
Ukupna vrijednost			(13)	(14)
				23.000,00

Primjer 2.

Porezni obveznik „C“ iz Bosne i Hercegovine je za obavljene promidžbene usluge u veljači ispostavio račun 5. veljače 2018. godine na iznos od 1.600,00 EUR-a. Porezni obveznik „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske treba sam obračunati PDV i u knjigovodstvenim i poreznim evidencijama iskazati obvezu i pretporez prema datumu računa prema srednjem tečaju HNB-a na dan nastanka obveze obračuna PDV-a. Primjenom srednjeg tečaja HNB-a naknada za uslugu iznosi 12.000,00 kn, a obveza PDV-a iznosi 3.000,00 kn.

Primljena usluga se evidentira u sljedećim evidencijama i obrascima:

- **Evidencija za stjecanje dobara i usluga od poreznog obveznika bez sjedišta u RH** (stupac 8 – porezna osnovica 25%, stupac 9 – ukupni iznos računa, stupac 14 - Pretporez po stopi od 25% može se odbiti i stupac 18 - Obveza za PDV 25%),
- **Obrazac PDV (pozicija II.13. – Primljene isporuke dobara i usluga od poreznih obveznika bez sjedišta u RH po stopi 25% i pozicija III.13. – Pretporez od primljenih isporuka dobara i usluga od poreznih obveznika bez sjedišta u RH po stopi 25%).**

U nastavku slijedi primjer knjiženja i popunjavanja Evidencije za stjecanje dobara i usluga od poreznog obveznika bez sjedišta u RH:

Knjiženje kod poreznog obveznika "Iva" d.o.o.:

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Račun broj 98-2018 za primljenu promidžbenu uslugu od poreznog obveznika "C" iz Bosne i Hercegovine od 05.02.2018.				
1	Marketinške usluge	41945	12.000,00	
	Obveze prema dobavljačima u inozemstvu za usluge	2212		12.000,00
Obračun PDV-a na primljenu promidžbenu uslugu iz trećih zemalja				
2	Pretporez od primljenih isporuka dobara i usluga od poreznih obveznika bez sjedišta u RH po stopi od 25%	16053	3.000,00	
	Obveze za PDV od primljenih isporuka dobara i usluga od poreznih obveznika bez sjedišta u RH po stopi od 25%	26053		3.000,00

Evidencija za stjecanje dobara i usluga od poreznih obveznika bez sjedišta u RH

Redni broj	RAČUN		DOBAVLJAČ (isporučitelj dobara ili usluga)						PRETPOREZ						OBVEZA ZA PDV		
	Broj	Datum	Naziv - ime i prezime i sjedište	PDV ID BR. / OIB	Porezna osnovica			Ukupni iznos računa	5%		13%		25%		5%	13%	25%
					5%	13%	25%		Može se odbiti	Ne može se odbiti	Može se odbiti	Ne može se odbiti	Može se odbiti	Ne može se odbiti			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	98-2018	05.02.2018.	"C"	123456789101			12.000,00	12.000,00					3.000,00				3.000,00
Ukupno:						12.000,00	12.000,00						3.000,00				3.000,00

2.2. Obavljene usluge inozemnom poreznom obvezniku

U slučaju kada tuzemni porezni obveznik obavlja uslugu inozemnom poreznom obvezniku iz EU, treće zemlje ili trećeg područja, a usluga nije navedena u iznimkama, porezna obveza se prenosi na inozemnog poreznog obveznika i primjenjuje se načelo B2B. Tuzemni porezni obveznik neće na računu zaračunati PDV, jer se usluga ne oporezuje hrvatskim PDV-om, a na računu će navesti klauzulu poreznog oslobođenja: „Prijenos porezne obveze prema članku 17. stavku 1. Zakona o PDV-u – reverse charge“ prema članku 44. Direktive vijeća 2006/112/EZ.

Račun izdan inozemnom poreznom obvezniku iz EU se evidentira u sljedećim evidencijama i obrascima:

- Knjiga izlaznih računa – stupac 10,
- Obrazac PDV – I.4. i
- Obrazac ZP (Zbirna prijava) – stupac 14.

Zbirna prijava, odnosno obrazac ZP podnosi se u elektroničkom obliku do 20-og dana u mjesecu koji slijedi po završetku obračunskog razdoblja (mjeseca), isto kao i redovni PDV obrazac.

ističemo...

Zbimu prijavu ne podnose pravne i fizičke osobe registrirane za potrebe PDV za ona razdoblja oporezivanja kada nisu isporučivala dobra i usluge u druge države članice EU.

Prije obavljanja usluge kupcima – poreznim obveznicima u EU potrebno je provjeriti u **VIES bazi valjanost PDV identifikacijskog broja**. Samo oni kupci unutar EU koji se nalaze u VIES bazi podataka smatraju se poreznim obveznicima za potrebe PDV-a, te im jedino u tom slučaju hrvatski porezni obveznik, uz zadovoljenje ostalih uvjeta, može izdati račun bez PDV-a. Stoga je **preporuka poreznim obveznicima izlistati ispis iz VIES baze, te odložiti uz svoj primjerak izlaznog računa**, kao dokaz kako je u trenutku isporuke u EU, kupac bio porezni obveznik u svojoj državi.

ističemo...

Hrvatski porezni obveznici u transakcijama unutar EU moraju **stalno provjeravati valjanost PDV identifikacijskih brojeva poslovnih partnera iz država članica** i to putem internet stranice Europske komisije:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/

Račun izdan inozemnom poreznom obvezniku iz trećih zemalja ili trećeg područja se evidentira u sljedećim evidencijama i obrascima:

- Knjiga izlaznih računa – stupac 11,
- Obrazac PDV – I.5.

Račun se ne evidentira u Obrascu ZP.

U slučaju kada je tuzemni porezni obveznik obavio uslugu osobi u EU, trećim zemljama ili trećim područjima fizičkoj osobi primjenjuje se opće načelo B2C i tuzemni porezni obveznik obračunava PDV po stopi po kojoj je oporeziva navedena usluga u Hrvatskoj.

Primjer 3.

Porezni obveznik „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske je dao u najam licence poreznom obvezniku „B“ iz Slovenije u vrijednosti od 4.000,00 EUR-a (30.000,00 kn) i ispostavio račun dana 6. veljače 2018. godine.

Obavljena usluga slovenskom poreznom obvezniku evidentira se u sljedećim evidencijama i obrascima:

- **Knjiga izdanih - izlaznih računa** (stupac 10 – Obavljene usluge unutar EU),
- **Obrazac PDV (pozicija I.4.** – Obavljene usluge unutar EU) i
- **Obrazac ZP** (stupac 14 – Vrijednost obavljenih usluga).

Primjer 4.

Porezni obveznik „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske dao je u najam licence poreznom obvezniku „C“ iz Bosne i Hercegovine u vrijednosti od 3.000,00 EUR-a (22.500,00 kn) i ispostavio račun dana 08. veljače 2018. godine.

Obavljena usluga bosanskom poreznom obvezniku evidentira se u sljedećim evidencijama i obrascima:

- **Knjiga izlaznih računa** (stupac 11 – Obavljene usluge osobama bez sjedišta u RH) i
- **Obrazac PDV (pozicija I.5.** – Obavljene isporuke osobama bez sjedišta u RH).

U nastavku slijede primjeri knjiženja, te popunjavanja Knjige izlaznih računa i obrasca ZP (samo za slovenskog poreznog obveznika):

Knjiženja kod poreznog obveznika „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske:

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Izdan račun broj 60-1-1 za najam licenci poreznom obvezniku "B" iz Slovenije dana 06.02.2018.				
1	Potraživanja od kupaca u inozemstvu	121	30.000,00	
	Prihod od ostalih usluga na inozemnom tržištu	7525		30.000,00

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Izdan račun broj 70-1-1 za najam licenci poreznom obvezniku "C" iz Bosne i Hercegovine dana 08.02.2018.				
1	Potraživanja od kupaca u inozemstvu	121	22.500,00	
	Prihod od ostalih usluga na inozemnom tržištu	7525		22.500,00

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

Cijena: 980,00 kn + PDV
Tel.: 01 / 49 21 737

KNJIGA IZDANIH (IZLAZNIH) RAČUNA

Red. broj	RAČUN		KUPAC (primatelj dobra ili usluga)		IZNOS (s PDV-om)	Ne podliježe oporezivanju i oslobođeno PDV-a										Oporezivo					
	Broj	Datum	Ime i prezime i sjedište/ prebivalište ili uobičajeno boravište	(PDV id br. / OIB)		Tuzemni prijenos porezne obveze	Isporuke dobara obavljene u drugim državama članicama	Isporuke dobara unutar EU	Obavljene usluge unutar EU	Obavljene usluge osobama bez sjedišta u RH	Sastavljanje i postavljanje dobra u drugoj državi članici	Isporuke NPS u EU	Izvozne isporuke U tuzemstvu	Ostala oslobođenja	5%	13%	25%				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	60-1-1	06.02.2018.	"B"	SI12345678	30.000,00				30.000,00												
2	70-1-1	08.02.2018.	"C"	123456789101	22.500,00					22.500,00											
Ukupno:					52.500,00				30.000,00	22.500,00											

Obrazac ZP

R. br.	Kod države	PDV identifikacijski broj primatelja (bez koda države)	Vrijednost isporuke dobara (u kunama i lipama)	Vrijednost isporuke dobara u postupcima 42 i 63 (u kunama i lipama)	Vrijednost isporuke dobara u okviru trostranog posla (u kunama i lipama)	Vrijednost obavljanih usluga (u kunama i lipama)
(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
1.	SI	12345678				30.000,00
Ukupna vrijednost			(15)	(16)	(17)	(18)
						30.000,00

3. Iznimke od općeg načela oporezivanja usluga

Za utvrđivanje mjesta oporezivanja kod obavljanja usluga u poslovanju s inozemstvom, Zakonom su propisane iznimke od općeg načela oporezivanja usluga, za sljedeće usluge:

- posredničke usluge obavljene osobama koje nisu porezni obveznici,
- usluge u vezi s nekretninama,
- usluge prijevoza,
- usluge u kulturi i njima slične usluge, pomoćne usluge u prijevozu i usluge u vezi s pokretnim dobrima,
- usluge pripremanja hrane i usluge opskrbe pripremljenom hranom i pićem,
- iznajmljivanje prijevoznih sredstava,
- ostale usluge (iz članka 24. Zakona), obavljene osobi koja nije porezni obveznik i koja ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište izvan EU,
- telekomunikacijske usluge, usluge radijskog i televizijskog emitiranja i elektronički obavljene usluge osobama koje nisu porezni obveznici (članak 26. Zakona).

ističemo...

Za utvrđivanje mjesta oporezivanja usluga u poslovanju s inozemstvom, treba utvrditi je li za određenu uslugu propisana iznimka, a ako nije radi se o usluzi koja se oporezuje prema općem načelu oporezivanja.

3.1. Posredničke usluge

Sukladno članku 18. Zakona o PDV-u usluga posredovanja koju obavlja posrednik u tuđe ime i za tuđi račun osobama koje nisu porezni obveznici oporezuje se prema mjestu gdje je obavljena transakcija za koju se posreduje.

Oporezovanje posredničkih usluga ovisi o tome radi li se o usluzi posredovanja obavljenoj poreznim obveznicima ili osobama koje nisu porezni obveznici. Također, treba voditi računa o posebnim odredbama koje propisuju porezno oslobođenje za neke posredničke usluge.

Iznimke u oporezivanju za posredničke usluge odnose se samo na posredničke usluge obavljene osobama koje nisu porezni obveznici, neovisno o tome jesu li iz EU, trećih zemalja ili trećih područja. Navedeno znači kako će usluga posredovanja fizičkoj osobi imati jednak porezni položaj kao i jednako mjesto oporezivanja kao i usluga za koju se posreduje. **Posredovanje između poreznih obveznika oporezuje se uvijek prema općem načelu oporezivanja, izuzev posredovanja u vezi s prodajom nekretnine.**

Posredovanje u vezi s prodajom nekretnina oporezuje se prema mjestu gdje se nekretnina nalazi. Tako u skladu s člankom 13.b Provedbene uredbe za primjenu Direktive 2006/112/EZ usluge posredovanja u prodaji, lizingu ili iznajmljivanju nepokretne imovine i u utvrđivanju ili prijenosu određenih prava na nepokretnu imovinu ili stvarnih prava nad nepokretnom imovinom oporezuje se prema mjestu gdje se nekretnina nalazi. A usluge posredovanja kod kojih se primjenjuje osnovno načelo oporezivanja (B2B), ne vezuju se uz nekretninu su usluge posredovanja u pružanju usluga hotelskog smještaja ili smještaja u sektorima slične funkcije (poput ljetnih kampova ili mjesta koja su uređena kao kamp odmarališta), ako se posredovanje provodi u ime i za račun neke druge osobe.

Sukladno članku 49. stavak 1. Zakona o PDV-u propisano je **oslobođenje** od obveze obračuna i plaćanja PDV-a za **usluge posredovanja**:

- izvozne isporuke koje su prema članku 45. Zakona o PDV-u oslobođene PDV-a,
- postupke vezane za obavljanje usluga na pokretnoj imovini (iz članka 46. Zakona o PDV-u),
- isporuke u vezi s međunarodnim prijevozom iz članka 47. i za određene isporuke koje su izjednačene s izvozom iz članka 48. Zakona o PDV-u i
- za transakcije koje se obavljaju izvan EU.

Oslobođenje za usluge posredovanja ne primjenjuje se na putničke agencije koje u ime i za račun putnika obavljaju usluge u drugim državama članicama, a sukladno članku 49. stavak 2. Zakona o PDV-u.

Primjer 5.

Porezni obveznik „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske obavio je u veljači 2018. godine posredovanje za fizičku osobu iz Italije za pronalaženje poreznog savjetnika iz Hrvatske. Vrijednost ugovorene naknade za posredovanje iznosi 2.000,00 EUR-a (15.000,00 kn) za koje je ispostavio račun sa danom 12. veljače 2018. godine. Naknada za posredovanje iznosi 15.000,00 kn uvećano za hrvatski PDV od 25% u iznosu od 3.750,00 kn, te ukupna naknada iznosi 18.750,00 kn. Mjesto obavljanja usluge posredovanja obavljene fizičkim osobama iz države članice EU utvrđuje se prema općem načelu članka 17. stavka 2. Zakona o PDV-u, a to je tamo gdje je sjedište poreznog obveznika koji obavlja uslugu.

Primjer 6.

Porezni obveznik „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske obavio je u veljači 2018. godine posredovanje u prodaji karata za autobusni prijevoz na relaciji Zagreb – Ljubljana poreznom obvezniku „B“ iz Hrvatske. Ispostavio je račun u vrijednosti od 7.500,00 kn (osnovica 6.000,00 kn + PDV 1.500,00 kn) sa danom 12. veljače 2018. godine.

Obavljene usluge evidentiraju se u sljedećim evidencijama i obrascima:

- **Knjiga izdanih - izlaznih računa** (stupac 21 – osnovica, stupac 22 – porez),
- **Obrazac PDV (pozicija II.3.** – Isporuke dobara i usluga u RH po stopi 25%).

U nastavku slijede primjeri knjiženja i popunjavanja Knjige izlaznih računa:

Knjiženja kod poreznog obveznika „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske:

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Izdan račun broj 80-1-1 za uslugu posredovanja fizičkoj osobi iz Italije dana 12.02.2018.				
1	Potraživanja od kupaca u inozemstvu	121	18.750,00	
	Obveze za PDV za isporuke dobara i usluga u RH	2600		3.750,00
	Prihod od ostalih usluga na inozemnom tržištu	7525		15.000,00

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Izdan račun broj 85-1-1 za uslugu posredovanja poreznom obvezniku „B“ iz Hrvatske dana 12.02.2018.				
1	Potraživanja od kupaca u zemlji	120	7.500,00	
	Obveze za PDV za isporuke dobara i usluga u RH	2600		1.500,00
	Prihod od ostalih usluga na domaćem tržištu	7524		6.000,00

Obrazac I-RA

KNJIGA IZDANIH (IZLAZNIH) RAČUNA

- iznosi u kunama i lipama -

Red. broj	RAČUN		KUPAC (primatelj dobra ili usluga)			IZNOS (s PDV-om)	Ne podliježe oporezivanju i oslobođeno PDV-a										Oporezivo				
	Broj	Datum	Naziv - ime i prezime i sjedište/prebivalište ili uobičajeno boravište	(PDV id br. / OIB)	Tuzemni prienos porezne obveze		Isporuke dobara obavljene u drugim državama članicama	Isporuke dobara unutar EU	Obavljene usluge unutar EU	Obavljene usluge osobama bez sjedišta u RH	Sastavljanje i postavljanje dobara u drugoj državi članici	Isporuke NPS u EU	Izvozne isporuke U tuzemstvu	Ostala oslobođenja	5%		13%		25%		
															Osnovica	Porez	Osnovica	Porez	Osnovica	Porez	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	1-1-1	12.02.2018.	M.K.	IT12345678910	18.750,00															15.000,00	3.750,00
2	2-1-1	12.02.2018.	“B”	12345678910	7.500,00															6.000,00	1.500,00
Ukupno:					26.250,00															21.000,00	5.250,00

Primjer 7.

Turistička agencija „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske posredovala je u prodaji usluga hotelskog smještaja u Hrvatskoj, turističkoj agenciji „B“ iz Njemačke. Vrijednost ugovorene naknade za posredovanje izvršeno u ožujku iznosi 3.000,00 EUR-a (22.500,00 kn) za koje ispostavlja račun sa danom 14. veljače 2018. godine.

Obavljena usluga evidentira se u sljedećim evidencijama i obrascima:

- **Knjiga izdanih - izlaznih računa** (stupac 10 – Obavljene usluge unutar EU),
- **Obrazac PDV (pozicija I.4.** – Obavljene usluge unutar EU) i
- **Obrazac ZP** (stupac 14 – Vrijednost obavljenih usluga).

U nastavku slijede primjeri knjiženja i popunjavanja Knjige izdanih (izlaznih) računa i obrasca ZP:

Knjiženje kod turist ičke agencije "Iva" d.o.o. iz Hrvatske:

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Izdan račun broj 150-1-2 za posredovanje turističkoj agenciji "B" iz Njemačke dana 14.02.2018.				
1	Potraživanja od kupaca u inozemstvu	121	22.500,00	
	Prihod od ostalih usluga na inozemnom tržištu	7525		22.500,00

Obrazac I-RA

- iznosi u kunama i lipama -

KNJIGA IZDANIH (IZLAZNIH) RAČUNA

RAČUN			KUPAC (primatelj dobra ili usluga)		Ne podliježe oporezivanju i oslobođeno PDV-a											Oporezivo						
Red. broj	Broj	Datum	Naziv - ime i prezime i sjedište/ prebivalište ili uobičajeno boravište	(PDV id br. / OIB)	IZNOS (s PDV-om)	Iznos dobara u RH	Iznos dobara u drugim državama članicama	Iznos dobara unutar EU	Iznos dobara unutar EU	Iznos dobara bez sjedišta u RH	Obavljene usluge osoba u RH	Sastavljanje i postavljanje dobara u drugoj državi članici	Isporuke NPS u EU	U tuzemstvu	Izvozne isporuke	Ostala oslobođenja	5%	13%	25%			
																	Osnovica Porez	Osnovica Porez	Osnovica Porez			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
1	150-1-2	14.02.2018.	"B"	DE123456789	22.500,00				22.500,00													
Ukupno:					22.500,00				22.500,00													

Obrazac ZP

Redni broj	Kod države	PDV identifikacijski broj primatelja (bez koda države)	Vrijednost isporuke dobara (u kunama i lipama)	Vrijednost isporuke dobara u postupcima 42 i 63 (u kunama i lipama)	Vrijednost isporuke dobara u okviru trostranog posla (u kunama i lipama)	Vrijednost obavljenih usluga (u kunama i lipama)
(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
1.	DE	123456789				22.500,00
Ukupna vrijednost						22.500,00
			(15)	(16)	(17)	(18)

3.2. Usluge u vezi s nekretninama

ističemo...

Mjestom obavljanja usluga u vezi s nekretninama je **mjesto gdje se nekretnina nalazi.**

Sukladno članku 19. Zakona o PDV-u usluge u vezi s nekretninama uključuju:

- usluge stručnjaka i posrednika za prodaju nekretnina,
- usluge smještaja u hotelima ili objektima slične namjene uključujući kampove za odmor ili mjesta uređena za kampiranje,
- davanje prava na uporabu nekretnina,
- usluge pripreme i koordinacije građevinskih radova, kao što su usluge arhitekata i građevinskog nadzora.

Usluge u vezi s nekretninama, u skladu s člankom 19. Zakona o porezu na dodanu vrijednost⁴ (u nastavku teksta: Zakon o PDV-u) uključuju:

- usluge stručnjaka i posrednika za prodaju nekretnina,
- usluge smještaja u hotelima ili objektima slične namjene uključujući kampove za odmor ili mjesta uređena za kampiranje,
- davanje prava na uporabu nekretnina,
- usluge pripreme i koordinacije građevinskih radova, kao što su usluge arhitekata i građevinskog nadzora.

ističemo...

Usluge u vezi s nekretninama, neovisno o tome kome se zaračunavaju ili tko ih zaračunava, oporezive će biti hrvatskim PDV-om ako je nekretnina u Hrvatskoj, odnosno neće biti oporeziva hrvatskim PDV-om ako je nekretnina izvan Hrvatske.

Kada hrvatski porezni obveznik obavlja uslugu na nekretninama u inozemstvu, u skladu s člankom 19. Zakona o PDV-u ta usluga ne podliježe oporezivanju PDV-om u Republici Hrvatskoj (u nastavku teksta: RH), te porezni obveznik na računu stavlja napomenu „**Ne podliježe oporezivanju PDV-om prema članku 19. Zakona o PDV**“. Oporezivanje usluga u inozemstvu dalje ovisi o tome **je li primatelj usluge porezni obveznik ili nije**. Naime, u slučaju kada hrvatski porezni obveznik pruža uslugu na nekretnini u EU i primatelj usluge je porezni obveznik, ako ta zemlja primjenjuje pojednostavljenje i preuzima obvezu PDV-a, hrvatski porezni obveznik neće se morati registrirati za potrebe PDV-a u toj zemlji. Međutim, neke zemlje članice EU ne primjenjuju pojednostavljenje, te u slučaju pružanja usluga na nekretninama u tim zemljama, hrvatski porezni obveznik će se morati registrirati za potrebe PDV-a u istima. Registracija za potrebe PDV-a u inozemstvu obavezna je i u slučajevima kada se pružaju usluge na nekretninama u inozemstvu fizičkim osobama, koje ne mogu preuzeti poreznu obvezu na sebe.

Pri obavljanju usluga na nekretninama u inozemstvu, kada je u skladu sa Zakonom o PDV-u mjesto oporezivanja inozemstvo, te nema oporezivanja hrvatskim PDV-om, preporuka je uvijek kontaktirati porezne uprave država članica EU, kao i trećih zemalja, kako bi se utvrdilo pravilno postupanje u skladu sa propisima tih država.

Navedeno je potvrđeno i mišljenjem Ministarstva financija, Središnjeg ureda Porezne uprave Klasa: 410-19/14-01/510, Uredžbeni broj: 513-07-21-01/15-2 od 08. svibnja 2015. godine iz kojeg navodimo dio:

„*Odredbom članka 19. Zakona propisano je da se mjestom obavljanja usluga u vezi s nekretninama, uključujući usluge stručnjaka i posrednika za prodaju nekretnina, smještaj u hotelima ili objektima slične namjene uključujući kampove za odmor ili mjesta uređena za kampiranje, davanje prava na uporabu nekretnina i usluge pripreme i koordinacije građevinskih radova, kao što su usluge arhitekata i građevinskog nadzora, smatra mjesto gdje se nekretnina nalazi.*

Nadalje, člankom 194. Direktive Vijeća 2006/112/EZ propisano je ako oporezivu isporuku dobara ili pružanje usluga obavlja porezni obveznik koji nije osnovan u državi članici u kojoj treba platiti porez, države članice mogu predvidjeti da osoba koja je dužna platiti PDV bude osoba kojoj se isporučuju ta dobra ili pružaju te usluge.

Obzirom da se nekretnina na kojoj se izvode radovi nalazi u Austriji, mjesto oporezivanja građevinskih usluga je u Austriji, te navedene usluge ne podliježu plaćanju PDV-a prema hrvatskom Zakonu, odnosno porezni obveznik iz dostavnog popisa mora se obratiti austrijskim poreznim vlastima u vezi svojih prava i obveza. U tom slučaju porezni obveznik izvođač građevinskih radova na nekretnini u Austriji nema obvezu podnošenja Zbirne prijave (Obrazac ZP)“.

Od 01.01.2017. godine umjesto članka 33. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost primjenjuje se Provedbena Uredba Vijeća EU br. 1042/2013. Provedbena uredba Vijeća (EU) br. 1042/2013 od 7. listopada 2013. (u daljnjem tekstu: Provedbena Uredba) primjenjuje se od 1. siječnja 2015., dok se članci koji uređuju oporezivanje usluga povezanih s nepokretnom imovinom primjenjuju od 1. siječnja 2017 i to su: članci 13.b, 31.a i 31.b.

U skladu s člankom 13.b Provedbene uredbe za primjenu Direktive 2006/112/EZ, **nepokretnom imovinom** smatra se sljedeće:

- bilo koji određeni dio zemlje, na njezinoj površini ili ispod nje, na kojem se mogu uspostaviti vlasništvo i posjed;
- bilo koja zgrada ili građevina pričvršćeni za tlo iznad ili ispod razine mora koja se ne može lako rastaviti na dijelove ili pomicati;
- bilo koji predmet koji je ugrađen i sastavni je dio zgrade ili građevine bez kojeg su zgrada ili građevina nepotpuni, poput vrata, prozora, krovova, stepenica i dizala;
- bilo koji predmet, oprema ili stroj trajno ugrađen u zgradu ili građevinu koji se ne može ukloniti bez uništenja ili preinake zgrade ili građevine.

Članak 31.a Provedbene uredbe definira **usluge povezane s nepokretnom imovinom**. Tako usluge povezane s nepokretnom imovinom iz članka 47. Direktive 2006/112/EZ uključuju samo **one usluge koje imaju dovoljno izravne veze s tom imovinom**.

ističemo...

Za usluge se smatra da imaju dovoljno izravne veze s nepokretnom imovinom u sljedećim slučajevima:

- ako proizlaze iz nepokretne imovine, a ta je imovina sastavni dio usluge te je ključna i nužna za isporučene usluge;
- ako se pružaju nepokretnoj imovini ili su prema njoj usmjerene, a za cilj imaju pravnu ili fizičku izmjenu te imovine.

⁴ Nar. nov. br. 73/13, 99/13 - Rješenje USRH i 148/13, 153/13, 143/14 i 115/16

U nastavku slijedi pregled usluga koje se smatraju uslugama vezanim uz nekretnine.

Tablica 2.

Usluge u vezi s nekretninama	Usluge koje se ne smatraju uslugama u vezi s nekretninama
Izrada planova za zgrade ili dijelove zgrada namijenjenih za posebne zemljišne parcele bez obzira na to je li zgrada izgrađena ili ne	Izrada planova za zgradu ili dijelove zgrade ako nije predviđena za gradnju na određenoj zemljišnoj parceli
Pružanje nadzora ili usluge osiguranja na gradilištu	Skladištenje robe u nepokretnoj imovini ako korisniku usluga nije namijenjena isključiva uporaba nijednog određenog dijela nepokretne imovine
Izgradnja zgrade na zemljištu kao i građevinski radovi te rušenje koji se izvode na zgradi ili dijelovima zgrade	Pružanje usluga oglašavanja, čak i ako to uključuje korištenje nepokretne imovine
Izgradnja trajnih struktura na zemljištu, kao i građevinski radovi te rušenje koji se izvode na trajnim strukturama poput sustava plinovoda, vodovoda i kanalizacijskih te sličnih sustava	Posredovanje u pružanju usluga hotelskog smještaja ili smještaja u sektorima slične funkcije, poput ljetnih kampova ili mjesta koja su uređena kao kamp odmarališta, ako se posredovanje provodi u ime i za račun neke druge osobe
Radovi na zemljištu, uključujući poljoprivredne usluge poput obrade tla, sjetve, zalijevanja i gnojidbe	Stavljanje štanda na raspolaganje tijekom održavanja sajma ili izložbe zajedno s drugim sličnim uslugama kako bi se izlagaču omogućilo pokazivanje predmeta, poput oblika štanda, prijevoz i skladištenje predmeta, isporuka strojeva, postavljanje kabela te kako bi se pružile usluge osiguranja i oglašavanja
Proučavanje i ocjena rizika te cjelovitost nepokretne imovine	Ugradnja ili sklapanje, održavanje i popravak, inspekcija ili nadzor strojeva ili opreme koja nije ili ne postaje dio nepokretne imovine
Vrednovanje nepokretne imovine uključujući slučajevne kada je takva usluga potrebna u svrhu osiguranja kako bi se odredila vrijednost imovine kao zalog za zajam ili za procjenu rizika i štete u sporovima	Upravljanje portfeljom ulaganja u nekretnine
Lizing ili iznajmljivanje nepokretne imovine (izuzev za pružanje usluga oglašavanja, čak i ako to uključuje korištenje nepokretne imovine), uključujući skladištenje robe za koju je određeni dio imovine namijenjen za isključivu uporabu korisnika usluga	Pravne usluge koje nisu obuhvaćene stavkom 2. točkom (q) koje su povezane s ugovorima, uključujući usluge savjetovanja koje se pružaju u uvjetima ugovora za prijenos nepokretne imovine, za izvršenje takvog ugovora ili za dokazivanje postojanja takvog ugovora ako takve usluge nisu specifične za prijenos vlasništva nad nepokretnom imovinom.
Pružanje usluga smještaja u hotelskom sektoru ili sektorima slične funkcije, poput ljetnih kampova ili mjesta koja su uređena kao kamp odmarališta, uključujući pravo boravka na određenom mjestu koje proizlazi iz konverzije prava suvlasničkog vremenskog korištenja i slično	

Usluge u vezi s nekretninama	Usluge koje se ne smatraju uslugama u vezi s nekretninama
Dodjela i prijenos prava koja nisu obuhvaćena prethodnim točkama (h) i (i) da se nepokretna imovina upotrebljava u cijelosti ili dijelom, uključujući dozvolu za korištenje dijela imovine poput dodjele prava za ribolov i lov, pristup salonima u zrakoplovnim lukama ili korištenje infrastrukture za koje se naplaćuju cestarine, poput mostova ili tunela	
Održavanje, obnova i popravak zgrade ili dijelova zgrade uključujući radove poput čišćenja, pokrivanja krovova crijepom, oblaganja zidnim tapetama i postavljanje parketa	
Održavanje, obnova i popravak trajnih struktura poput sustava plinovoda, vodovodnih i kanalizacijskih te sličnih sustava	
Ugradnja ili montaža strojeva ili opreme koja se nakon ugradnje ili montaže smatra nepokretnom imovinom	
Održavanje i popravak, inspekcija i nadzor strojeva ili opreme onih strojeva ili opreme koji se smatraju nepokretnom imovinom	
Upravljanje imovinom koje uključuje upravljanje poslovnim, industrijskim ili stambenim nekretninama kojima upravlja vlasnik ili netko drugi u ime vlasnika imovine, osim upravljanja portfeljom ulaganja u nekretnine	
Usluge posredovanja u prodaji, lizingu ili iznajmljivanju nepokretne imovine i u utvrđivanju ili prijenosu određenih prava na nepokretnu imovinu ili stvarnih prava nad nepokretnom imovinom (bilo da se smatra materijalnom imovinom ili ne), osim usluga posredovanja u pružanju usluga hotelskog smještaja ili smještaja u sektorima slične funkcije (poput ljetnih kampova ili mjesta koja su uređena kao kamp odmarališta), ako se posredovanje provodi u ime i za račun neke druge osobe	
Pravne usluge koje se odnose na prenošenje nepokretne imovine ili prijenos vlasničkih prava nad nepokretnom imovinom, na utvrđivanje ili prijenos određenih prava na nepokretnu imovinu ili stvarnih prava nad nepokretnom imovinom (bilo da se smatra materijalnom imovinom ili ne), poput javnobilježničkih akata ili na sastavljanje kupoprodajnih ugovora za nepokretnu imovinu, čak i ako se ne provede taj prijenos koji vodi pravnim izmjenama na nepokretnoj imovini.	

Kod naprijed navedenih usluga u vezi s nekretninama primjenjuje se članak 19. Zakona o PDV-u. Kod usluga koje se ne smatraju uslugama u vezi s nekretninama primjenjuje se opće načelo i prijenos porezne obveze „reverse charge“ na poreznog obveznika u skladu s člankom 17. stavka 1. Zakona o PDV-u (B2B), odnosno primjenjuje se članak 17. stavak 2. Zakona, ako se iste pružaju osobi koja nije porezni obveznik i oporezuju se prema mjestu isporučitelja usluge (B2C).

Detaljnije o oporezivanju usluga u vezi s nekretninama možete pročitati i u našem članku „PDV kod usluga u vezi s nekretninama“, RiPup broj 4/2017, strana 44.

Primjer 8.

Porezni obveznik „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske obavio je u veljači uslugu projektiranja za nekretninu u Hrvatskoj poreznom obvezniku „B“ iz Mađarske u vrijednosti od 6.000,00 EUR-a (45.000,00). Društvo Ana d.o.o. ispostavilo je račun dana 15. veljače 2018. godine.

Kako se nekretnina nalazi u Hrvatskoj, a radi se o uslugama čije oporezivanje se vezuje uz nekretninu, naknada za uslugu projektiranja se uvećava za hrvatski PDV po stopi od 25% u iznosu od 11.250,00 kn, te ukupna naknada iznosi 56.250,00 kn.

Primjer 9.

Porezni obveznik „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske obavio je u veljači 2018. godine uslugu posredovanja pri prodaji vikendice u Hrvatskoj poreznom obvezniku „C“ iz Slovenije u vrijednosti od 5.000,00 EUR-a (37.000,00 kn). Ispostavio je račun dana 16. veljače 2018. godine.

Kao i u prethodnom primjeru radi se o uslugama čije oporezivanje se vezuje uz nekretninu, a nekretnina je u Hrvatskoj, naknada za uslugu projektiranja se uvećava za hrvatski PDV po stopi od 25% u iznosu od 9.250,00 kn, te ukupna naknada iznosi 46.250,00 kn.

Obavljene usluge evidentiraju se u sljedećim evidencijama i obrascima:

- **Knjiga izdanih - izlaznih računa** (stupac 21 – osnovica, stupac 22 – porez),
- **Obrazac PDV (pozicija II.3.** – Isporuke dobara i usluga u RH po stopi 25%).

U nastavku slijede primjeri knjiženja i popunjavanja Knjige izlaznih računa:

Knjiženja kod poreznog obveznika „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske:

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Izdan račun broj 90-1-1 za uslugu projektiranja poreznom obvezniku „B“ iz Mađarske dana 15.02.2018.				
1	Potraživanja od kupaca u inozemstvu	121	56.250,00	
	Obveze za PDV za isporuke dobara i usluga u RH	2600		11.250,00
	Prihod od ostalih usluga na inozemnom tržištu	7525		45.000,00

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Izdan račun broj 105-1-1 za uslugu posredovanja slovenskom poreznom obvezniku „C“ dana 16.02.2018.				
1	Potraživanja od kupaca u inozemstvu	121	46.250,00	
	Obveze za PDV za isporuke dobara i usluga u RH	2600		9.250,00
	Prihod od ostalih usluga na inozemnom tržištu	7525		37.000,00

Obrazac I-RA

- iznosi u kunama i lipama -

KNJIGA IZDANIH (IZLAZNIH) RAČUNA

Red. broj	RAČUN		KUPAC (primatelj dobra ili usluga)			Ne podliježe oporezivanju i oslobođeno PDV-a										Oporezivo					
	Broj	Datum	Naziv - ime i prezime i sferište/ prebivalište ili uobičajeno boravište	(PDV id br. / OIB)	IZNOS (s PDV-om)	Tuzemni prijenos porezne obveze	Isporuke dobara obavljene u drugim državama članicama	Isporuke dobara unutar EU	Obavljene usluge unutar EU	Isporuke dobara unutar EU	Obavljene usluge osobama bez sjedišta u RH	Sastavljanje i postavljanje dobara u drugoj državi članici	Isporuke NPS u EU	U tuzemstvu	Izvozne isporuke	Ostala oslobođenja	5%	13%	25%		
																	Osnovica	Porez	Osnovica	Porez	Osnovica
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	90-1-1	15.02.2018.	„B“	HU15873698	56.250,00															45.000,00	11.250,00
2	105-1-1	16.02.2018.	„C“	SI12345678	46.250,00															37.000,00	9.250,00
Ukupno:					102.500,00															82.000,00	20.500,00

Primjer 10.

Arhitekt porezni obveznik „C“ iz Italije obavio je usluge poreznom obvezniku „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske za nekretninu koja se nalazi u Hrvatskoj. Ispostavio je račun dana 19.02.2018. godine u vrijednosti od 7.000,00 EUR-a (53.000,00 kn).

Kako se nekretnina nalazi u Hrvatskoj, tu je i mjesto oporezivanja ove usluge. Talijanski arhitekt pruža uslugu hrvatskom poreznom obvezniku, koji će na sebe preuzeti poreznu obvezu u skladu s člankom 75. stavkom 2. Zakona o PDV-u, te obračunati PDV i priznati si pretporez

u iznosu od 13.250,00 kn, jer Hrvatska primjenjuje pojednostavljenje. U tom slučaju arhitekt talijanski porezni obveznik neće se morati registrirati za potrebe PDV-a kod nas, te neće morati podnositi obrasce PDV i INO PPO.

Primljena usluga se evidentira u sljedećim evidencijama i obrascima:

- **Evidencija za stjecanje dobara i usluga od poreznog obveznika bez sjedišta u RH** (stupac 8 – Porezna osnovica 25%, stupac 9 – Ukupni iznos računa, stupac 14 – Pretporez po stopi od 25% može se odbiti i stupac 18 - Obveza za PDV 25%),
- **Obrazac PDV (pozicija II.13.** – Primljene isporuke dobara i usluga od poreznih obveznika bez sjedišta u RH po stopi 25% i **pozicija III.13.** – Pretporez od primljenih isporuka dobara i usluga od poreznih obveznika bez sjedišta u RH po stopi 25%).

U slučaju pružanja usluga talijanskog arhitekta fizičkoj osobi na nekretnini u Hrvatskoj, talijanski porezni obveznik bi se morao registrirati za potrebe PDV-a u Hrvatskoj, uzeti HR PDV ID broj, zaračunati na računu hrvatski PDV, podneti obrazac PDV-a u Hrvatskoj i platiti hrvatski PDV po stopi od 25%.

U nastavku slijedi primjer knjiženja i popunjavanja Evidencije za stjecanje dobara i usluga od poreznog obveznika bez sjedišta u RH:

Knjiženje kod poreznog obveznika "Iva" d.o.o. iz Hrvatske:

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Račun broj 125-2018 za primljenu uslugu arhitekta od poreznog obveznika "C" iz Italije od 19.02.2018.				
1	Intelektualne usluge	4194	53.000,00	
	Obveze prema dobavljačima u inozemstvu za usluge	2212		53.000,00
Obračun PDV-a na primljenu promidžbenu uslugu iz trećih zemalja				
2	Pretporez od primljenih isporuka dobara i usluga od poreznih obveznika bez sjedišta u RH po stopi od 25%	16053	13.250,00	
	Obveze za PDV od primljenih isporuka dobara i usluga od poreznih obveznika bez sjedišta u RH po stopi od 25%	26053		13.250,00

Evidencija za stjecanje dobara i usluga od poreznih obveznika bez sjedišta u RH

Redni broj	RAČUN		DOBAVLJAČ (isporučitelj dobara ili usluga)						PRETPOREZ						OBVEZA ZA PDV		
	Broj	Datum	Naziv - ime i prezime i sjedište	PDV ID BR. / OIB	Porezna osnovica			Ukupni iznos računa	5%		13%		25%		5%	13%	25%
					5%	13%	25%		Može se odbiti	Ne može se odbiti	Može se odbiti	Ne može se odbiti	Može se odbiti	Ne može se odbiti			
	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18				
1	125-2018	19.02.2018.	"C"	IT22115897463			53.000,00	53.000,00					13.250,00				13.250,00
Ukupno:							53.000,00	53.000,00					13.250,00				13.250,00

Primjer 11.

Porezni obveznik „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske obavio je u veljači građevinske radove na nekretnini u Njemačkoj poreznom obvezniku „B“ iz Njemačke u vrijednosti od 8.000,00 EUR-a (60.000,00 kn). Ispostavio je račun dana 20. veljače 2018. godine.

Kako je mjesto obavljanja usluge na nekretnini u Njemačkoj, tuzemni porezni obveznik na obavljenim građevinskim uslugama ne zaračunava hrvatski PDV. Građevinske usluge se oporezuju u Njemačkoj, te hrvatski porezni obveznik treba provjeriti da li je obavezan u Njemačkoj se registrirati za potrebe PDV-a ili će primatelj usluge u Njemačkoj preuzeti poreznu obvezu i obračunati PDV sukladno njemačkim propisima.

Ako Njemačka primjenjuje pojednostavljenje, hrvatski porezni obveznik „Iva“ d.o.o. neće se morati registrirati za potrebe PDV-a u Njemačkoj, već će njemački porezni obveznik preuzeti poreznu obvezu.

Na računu će hrvatski porezni obveznik staviti napomenu za porezno oslobođenje „**Ne podliježe oporezivanju PDV-om prema članku 19. Zakona o PDV-**“.

Obavljena isporuka se evidentira u sljedećim evidencijama i obrascima:

- **Knjiga izdanih - izlaznih računa** (stupac 11 – Obavljene usluge osobama bez sjedišta u RH)
- **Obrazac PDV (pozicija I.5.** – Obavljene usluge osobama bez sjedišta u RH).

U slučaju pružanja ovih usluga fizičkoj osobi u Njemačkoj, hrvatski porezni obveznik bi se vjerojatno morao registrirati za potrebe PDV-a u Njemačkoj.

U nastavku slijedi primjer knjiženja.

Knjiženje kod poreznog obveznika "Iva" d.o.o. iz Hrvatske:

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Izdani račun broj 132-1-1 za građevinske usluge poreznom obvezniku "B" iz Njemačke dana 20.02.2018.				
1	Potraživanja od kupaca u inozemstvu	121	60.000,00	
	Prihod od ostalih usluga na inozemnom tržištu	7525		60.000,00

Obrazac I-RA

KNJIGA IZDANIH (IZLAZNIH) RAČUNA

- iznosi u kunama i lipama -

Red. broj	RAČUN		KUPAC (primatelj dobra ili usluga)		IZNOS (s PDV-om)	Ne podliježe oporezivanju i oslobođeno PDV-a										Oporezivo						
	Broj	Datum	Naziv - ime i prezime i spedišter/ prehranište ili uobičajeno boravište	(PDV id br. / OIB)		Isporuke dobara obavljene u drugim državama članicama	Isporuke dobara obavljene u drugim državama članicama	Isporuke dobara unutar EU	Obavljene usluge unutar EU	Obavljene usluge osobama bez sjedišta u RH	Sastavljanje i postavljanje dobara u drugoj državi članici	Isporuke NPS u EU	U tuzemstvu	Izvozne isporuke	Ostala oslobođenja	5%		13%		25%		
																Osnovica	Porez	Osnovica	Porez	Osnovica	Porez	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
2	132-1-1	20.02.2018.	"B"	DE123456789	60.000,00					60.000,00												
Ukupno:					60.000,00					60.000,00												

3.3. Usluge prijevoza

3.3.1. Prijevoz dobara

Usluge prijevoza dobara koje se odvijaju između dva porezna obveznika unutar Europske unije oporezuju se prema općem načelu oporezivanja, u skladu s člankom 17. stavkom 1. Zakona o porezu na dodanu vrijednost PDV-u, pri čemu dolazi do prijenosa porezne obveze na primatelja usluge (B2B).

U slučaju kada se **usluga prijevoza dobara obavlja između dva hrvatska porezna obveznika, neovisno na dionicu puta na kojoj je prijevoznik prevezio dobro (tuzemstvo ili inozemstvo) oporezuje se PDV-om po stopi od 25%**.

Izuzeci u oporezivanju usluga prijevoza, kako dobara, tako i putnika propisani su odredbama članka 20. Zakona o PDV-u.

U skladu s člankom 20. Zakona o PDV-u **mjestom obavljanja usluga prijevoza dobara, osim prijevoza dobara unutar EU, osobama koje nisu porezni obveznici smatra se mjesto gdje se obavlja prijevoz, razmjerno prijednim udaljenostima.**

Mjestom obavljanja usluga prijevoza dobara unutar EU osobama koje nisu porezni obveznici smatra se mjesto početka prijevoza.

Prijevoz dobara unutar Europske unije je prijevoz dobara kod kojeg se mjesto početka prijevoza i mjesto završetka prijevoza nalaze na područjima dviju različitih država članica. **Mjesto početka prijevoza** je mjesto u kojemu stvarno započinje prijevoz dobara, bez obzira na udaljenost prijednu do mjesta gdje su dobra smještena, a **mjesto završetka prijevoza** je mjesto u kojemu stvarno završava prijevoz dobara.

PDV se ne obračunava osobama koje nisu porezni obveznici na dio prijevoza dobara unutar Europske unije koji se obavlja na vodama koje ne pripadaju području Europske unije.

U skladu s člankom 43. stavak 1. Zakona o PDV-u plaćanja PDV-a oslobođene su usluge prijevoza unutar Europske unije kod prijevoza dobara na otoke i s otoka koji čine autonomno područje Azori i Madeira te prijevoz dobara između tih otoka.

Za oporezivanje usluga prijevoza, pored utvrđivanja mjesta obavljanja (mjesta oporezivanja), važne su i odredbe Zakona o PDV-u koje propisuju porezna oslobođenja za neke usluge prijevoza. Tako su usluge prijevoza dobara koje su oslobođene PDV-a:

- prijevoz pri uvozu dobara, ako je vrijednost prijevoza uključena u poreznu osnovicu u skladu s odredbama članka 35. Zakona o PDV-u (članak 44. stavak 1. točka 35. Zakona o PDV-u),
- prijevoz dobara u provozu (članak 44. stavak 1. točka 38. Zakona o PDV-u),
- prijevoz koji je izravno povezan s izvozom (članak 45. stavak 1. točka 4. Zakona).

Odredbom članka 108. stavka 9. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost, koja se primjenjuje od 01. svibnja 2017. godine, omogućeno je prvom dobavljaču u nizu koji posjeduje izveznu carinsku deklaraciju od svog kupca kao dokaz da je njegov kupac robu izvezao u treće zemlje, izvan Europske unije, da fakturira robu bez PDV-a pozivajući se na oslobođenje za izvozne isporuke.

ističemo...

Porezni obveznici mogu primijeniti oslobođenje temeljem članka 45. stavka 1. točke 1. Zakona o PDV-u za poslove u nizu u okviru izvoznih transakcija u slučaju kada porezni obveznik isporučuje već izvezno ocarinjena dobra drugom poreznom obvezniku, a ta će se dobra izravno otpremiti kupcu izvan Europske unije.

3.3.2. Prijevoz putnika

Sukladno članku 20. Zakona o PDV-u, mjestom obavljanja usluga prijevoza putnika smatra se mjesto gdje se obavlja prijevoz razmjerno prijeđenim udaljenostima, bez obzira da li su usluge obavljene poreznim obveznicima, osobama registriranim za potrebe PDV-a ili krajnjim potrošačima. Navedeno znači kako **dionica puta u Hrvatskoj podliježe oporezivanju za sve porezne obveznike koji uslugu prijevoza putnika obavljaju na toj relaciji.**

ističemo...

Kada uslugu prijevoza putnika na dionici puta u Hrvatskoj obavlja strani prijevoznik (iz druge države članice ili iz trećih zemalja) obavezan je registrirati se za potrebe PDV-a u Hrvatskoj. Ako se usluga prijevoza dijelom obavlja u tuzemstvu, a dijelom u inozemstvu (međunarodni prijevoz) oporezuje se samo dio usluge koji otpada na tuzemstvo.

Prijevoznici koji imaju sjedište u EU mogu sami obračunavati i plaćati PDV u Hrvatskoj ili mogu imenovati poreznog zastupnika, a prijevoznici iz trećih zemalja moraju imenovati poreznog zastupnika koji će za njih obavljati poslove u svezi s utvrđivanjem i plaćanjem PDV-a u Hrvatskoj. Detaljnije o tome možete pročitati u Uputi o autobusnim prijevoznicima bez sjedišta u RH⁵, a koju je dalo Ministarstvo financija, Središnji ured Porezne uprave.

Za dionice usluga prijevoza putnika koje obavljaju hrvatski prijevoznici u zemljama članicama EU i trećim zemljama, plaćaju porez kako to propisuju propisi tih zemalja. **Dio prijevoza putnika koji se ne oporezuje u Hrvatskoj ne iskazuje se u PDV obrascu.** Detaljnije o navedenom mišljenje je dalo Ministarstvo financija, Središnji ured Porezne uprave⁶ iz kojeg izdvajamo dio:

„U slučaju kada porezni obveznik obavlja međunarodni cestovni prijevoz putnika na relaciji Zagreb – Ljubljana (ili bilo koje drugo odredište unutar ili izvan Europske unije), obračunava hrvatski PDV samo na dionicu prijevoza putnika u Republici Hrvatskoj. Što se tiče oporezivanja PDV-om u drugim državama kroz koje prevozi putnike, hrvatski prijevoznik treba se obratiti poreznim vlastima tih država radi utvrđivanja poreznih obveza u toj državi.

*Na poziciji II.3. PDV obrasca (isporuke dobara i usluga u RH po stopi 25%) porezni obveznik iskazuje iznos osnovice i PDV-a zaračunan putnicima na dijelu prijevoza koji se odvija na području Republike Hrvatske, **dok dio prijevoza koji se odnosi na dionicu prijevoza u drugoj državi ne iskazuje u PDV obrascu, obzirom da za taj dio putovanja mjesto oporezivanja nije u Republici Hrvatskoj**“.*

U skladu s člankom 43. stavkom 2. Zakona o PDV-u međunarodni prijevoz putnika je oslobođen PDV-a, izuzev cestovnog i željezničkog prijevoza. Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost⁷ (u nastavku teksta: Pravilnik o PDV-u) u članku 76. definira međunarodni prijevoz putnika koji je oslobođen plaćanja PDV-a na način da je to prijevoz putnika u zračnom, riječnom i pomorskom prijevozu pri kojem je mjesto početka prijevoza putnika (polaska) ili mjesto završetka prijevoza putnika (dolaska) izvan Republike Hrvatske (u nastavku teksta: RH). Mjesto polaska ili dolaska je ono mjesto koje je na voznoj karti navedeno kao mjesto polaska ili kao prvo mjesto dolaska.

Detaljnije o oporezivanju usluga prijevoza dobara i putnika možete pročitati i u našem članku „Usluge prijevoza dobara i putnika“, RiPup broj 10/2016, strana 97.

Primjer 12.

Porezni obveznik „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske obavio je u veljači 2018. godine uslugu prijevoza dobara drugom tuzemnom poreznom obvezniku „B“ na dionici puta od Ljubljane do Beča u vrijednosti od 5.000,00 kn (osnovica 4.000,00 kn + PDV 1.000,00 kn) i ispostavio račun dana 20. veljače 2018. godine.

Obavljene usluga evidentira se u sljedećim evidencijama i obrascima:

- **Knjiga izdanih - izlaznih računa** (stupac 21 – osnovica, stupac 22 – porez),
- **Obrazac PDV (pozicija II.3.** – Isporuke dobara i usluga u RH po stopi 25%).

Primjer 13.

Porezni obveznik Iva d.o.o. je dana 22. veljače 2018. godine pružio uslugu prijevoza dobara tuzemnom poreznom obvezniku „C“ na relaciji Zagreb – Sarajevo u vrijednosti od 4.000,00 kn (osnovica 3.200,00 + PDV 800,00 kn). Dobra se šalju na doradu u Bosnu i Hercegovinu, te se nakon dorade vraćaju u RH.

Kako se u ovoj transakciji ne radi o izvozu dobara, već o isporuci radi dorade u Bosni i Hercegovini, nije moguće primijeniti članak oslobođenja za prijevozne usluge pri izvozu (članak 45. stavak 1. točka 4. Zakona o PDV-u), nego je potrebno na cijelu dionicu prijevoza obračunati PDV po stopi od 25%. U slučaju kada bi se prijevoz dobara koja se šalju na doradu obavio inozemnom poreznom obvezniku (EU ili treće zemlje) primijenilo bi se opće načelo oporezivanja i prijenos porezne obveze u skladu s člankom 17. stavkom 1. Zakona o PDV-u.

Obavljena usluga evidentira se u sljedećim evidencijama i obrascima:

5 Klasa: 410-19/14-01/241, Ur. broj: 513-07-21-01/14-01 od 31. ožujka 2014.

6 Klasa: 410-19/14-01/283, Ur. broj: 513-07-21-01/14-2 od 23. travnja 2014.

7 Nar. nov. br. 79/13, 85/13, 160/13, 35/14, 157/14 i 130/15

- **Knjiga izdanih - izlaznih računa** (stupac 21 – osnovica, stupac 22 – porez),
- **Obrazac PDV (pozicija II.3.** – Isporuke dobara i usluga u RH po stopi 25%).

U nastavku slijede primjeri knjiženja i popunjavanja Knjige izlaznih računa:

Knjiženja kod poreznog obveznika "Iva" d.o.o. iz Hrvatske:

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Izdan račun broj 140-1-1 za uslugu prijevoza dobara poreznom obvezniku "B" iz Hrvatske dana 20.02.2018.				
1	Potraživanja od kupaca u zemlji	120	5.000,00	
	Obveze za PDV za isporuke dobara i usluga u RH	2600		1.000,00
	Prihod od ostalih usluga na domaćem tržištu	7524		4.000,00

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Izdan račun broj 150-1-1 za uslugu prijevoza tuzemnom poreznom obvezniku "C" za robu koja se šalje na doradu u Bosnu i Hercegovinu dana 22.02.2018.				
1	Potraživanja od kupaca u zemlji	120	4.000,00	
	Obveze za PDV za isporuke dobara i usluga u RH	2600		800,00
	Prihod od ostalih usluga na domaćem tržištu	7524		3.200,00

Obrazac I-RA

KNJIGA IZDANIH (IZLAZNIH) RAČUNA

- iznosi u kunama i lipama -

Red. broj	RAČUN		KUPAC (primatelj dobra ili usluga)		IZNOS (s PDV-om)	Ne podliježe oporezivanju i oslobođeno PDV-a										Oporezivo					
	Broj	Datum	Naziv - ime i prezime i sjedište/ prebivalište ili uobičajeno boravište	(PDV id br. / OIB)		Tuzemni prijenos porezne obveze	Isporuke dobara obavljene u drugim državama članicama	Isporuke dobara unutar EU	Obavljene usluge unutar EU	Obavljene usluge osobama bez sjedišta u RH	Sastavljanje i postavljanje dobara u drugoj državi članici	Isporuke NPS u EU	Izvozne isporuke U tuzemstvu	Ostala oslobođenja	5%		13%		25%		
															Osnovica	Porez	Osnovica	Porez	Osnovica	Porez	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	140-1-1	20.02.2018.	"B"	123456789106	5.000,00															4.000,00	1.000,00
2	150-1-1	22.02.2018.	"C"	11223344555	4.000,00															3.200,00	800,00
Ukupno:					9.000,00															7.200,00	1.800,00

Primjer 14.

Porezni obveznik „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske obavio je u veljači 2018. godine uslugu prijevoza dobara poreznom obvezniku „B“ iz Slovenije na dionici puta od Ljubljane do Splita u vrijednosti od 800,00 EUR-a (6.000,00 kn). Ispostavio je račun dana 22. veljače 2018. godine.

Primjer 15.

Porezni obveznik „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske obavio je u veljači 2018. godine uslugu prijevoza dobara poreznom obvezniku „C“ iz Italije na dionici puta od Zagreba do Dubrovnika u vrijednosti od 940,00 EUR-a (7.000,00 kn). Ispostavio je račun dana 23. veljače 2018. godine.

Obavljene usluge evidentiraju se u sljedećim evidencijama i obrascima:

- **Knjiga izdanih - izlaznih računa** (stupac 10 – Obavljene usluge unutar EU),
- **Obrazac PDV (pozicija I.4.** – Obavljene usluge unutar EU) i
- **Obrazac ZP** (stupac 14 – Vrijednost obavljenih usluga).

U nastavku slijede primjeri knjiženja, te popunjavanja Knjige izdanih (izlaznih) računa i obrasca ZP:

Zahvaljujemo na vašem povjerenju!

Pretplatite se na časopis RAČUNOVODSTVO i POREZI u praksi

Knjiženja kod poreznog obveznika "Iva" d.o.o. iz Hrvatske:

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Izdan račun broj 155-1-1 za prijevoz dobara poreznom obvezniku "B" iz Slovenije dana 22.02.2018.				
1	Potraživanja od kupaca u inozemstvu	121	6.000,00	
	Prihod od ostalih usluga na inozemnom tržištu	7525		6.000,00

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Izdan račun broj 160-1-1 za prijevoz dobara poreznom obvezniku "C" iz Italije dana 23.02.2018.				
1	Potraživanja od kupaca u inozemstvu	121	7.000,00	
	Prihod od ostalih usluga na inozemnom tržištu	7525		7.000,00

Obrazac I-RA

- iznosi u kunama i lipama -

KNJIGA IZDANIH (IZLAZNIH) RAČUNA

Red. broj	RAČUN		KUPAC (primatelj dobra ili usluga)		IZNOS (s PDV-om)	Ne podliježe oporezivanju i oslobođeno PDV-a										Oporezivo						
	Broj	Datum	Naziv - ime i prezime i sjedište/ prebivalište ili uobičajeno boravište	(PDV id br. / OIB)		Ispunke dobara obavljene u drugim državama članicama	Tuzemni prijenos porezne obveze	Ispunke dobara unutar EU	Objavljene usluge unutar EU	Objavljene usluge osobama bez sjedišta u RH	Sastavljanje i postavljanje dobara u drugoj državi članici	Ispunke NPS u EU	U tuzemstvu	Izvozne isporuke	Ostala oslobođenja	5% 13% 25%						
																Osnovica	Porez	Osnovica	Porez	Osnovica	Porez	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
1	155-1-1	22.02.2018.	"B"	SI12345678	6.000,00				6.000,00													
2	160-1-1	23.02.2018.	"C"	IT12345678910	7.000,00				7.000,00													
Ukupno:					13.000,00				13.000,00													

Obrazac ZP

Redni broj	Kod države	PDV identifikacijski broj primatelja (bez koda države)	Vrijednost isporuke dobara (u kunama i lipama)	Vrijednost isporuke dobara u postupcima 42 i 63 (u kunama i lipama)	Vrijednost isporuke dobara u okviru trostranog posla (u kunama i lipama)	Vrijednost obavljenih usluga (u kunama i lipama)
(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
1	SI	12345678				6.000,00
2	IT	12345678910				7.000,00
Ukupna vrijednost						13.000,00
			(15)	(16)	(17)	(18)

Primjer 16.

Porezni obveznik „B“ iz Austrije obavio je u veljači uslugu prijevoza dobara poreznom obvezniku „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske na dionici puta od Beča do Zagreba u vrijednosti od 800,00 EUR-a (6.000,00 kn). Ispostavio je račun dana 26. veljače 2018. godine.

Porezna obveza prenosi se na tuzemnog poreznog obveznika, koji prema članku 75. stavak 1. točka 6. obračunava PDV u iznosu od 1.500,00 kn i priznaje si pretporez.

Primljena usluga se evidentira u sljedećim evidencijama i obrascima:

- **Evidencija za stjecanje usluga iz EU** (stupac 8 – porezna osnovica 25%, stupac 9 – ukupni iznos računa, stupac 14 - Pretporez po stopi od 25% može se odbiti i stupac 18 - Obveza za PDV 25%),

- **Obrazac PDV (pozicija II.10.** – Primljene usluge iz EU po stopi 25% i **pozicija III.10.** – Pretporez od primljenih usluga iz EU po stopi 25%) i
- **Obrazac PDV-S (stupac 12 - Vrijednost primljenih usluga).**

U nastavku slijedi primjer knjiženja, te popunjavanja Evidencije za primljene usluge iz EU i obrasca PDV-S:

Knjiženje kod poreznog obveznika "Iva" d.o.o. iz Hrvatske:

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Račun broj 150-2018 za primljenu uslugu prijevoza dobara od poreznog obveznika "B" iz Austrije od 26.02.2018.				
1	Prijevozne usluge u cestovnom prometu	4101	6.000,00	
	Obveze prema dobavljačima u inozemstvu za usluge	2212		6.000,00
Obračun PDV-a na primljenu uslugu prijevoza dobara				
2	Pretporez od primljenih usluga iz EU po stopi od 25%	16043	1.500,00	
	Obveze za PDV od primljenih usluga iz EU po stopi od 25%	26043		1.500,00

Evidencija za stjecanje dobara i usluga od poreznih obveznika bez sjedišta u RH

Redni broj	R A Č U N		DOBAVLJAČ (isporučitelj dobara ili usluga)						PRETPOREZ						OBVEZA ZA PDV		
	Broj	Datum	Naziv - ime i prezime i sjedište	PDV ID BR. / OIB	Porezna osnovica			Ukupni iznos računa	5%		13%		25%		5%	13%	25%
					5%	13%	25%		Može se odbiti	Ne može se odbiti	Može se odbiti	Ne može se odbiti	Može se odbiti	Ne može se odbiti			
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18					
1	150-2018	26.02.2018.	"B"	AT123456789			6.000,00	6.000,00					1.500,00				1.500,00
Ukupno:						6.000,00	6.000,00					1.500,00				1.500,00	

Obrazac PDV-S

Redni broj	Kod države isporučitelja	PDV identifikacijski broj isporučitelja (bez koda države)	Vrijednost stečenih dobara (u kunama i lipama)	Vrijednost primljenih usluga (u kunama i lipama)
(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1.	AT	123456789		6.000,00
Ukupna vrijednost			(13)	(14)
				6.000,00

Obavljena usluge evidentira se u sljedećim evidencijama i obrascima:

- **Knjiga izdanih - izlaznih računa** (stupac 15 – Izvozne isporuke),
- **Obrazac PDV (pozicija I.9.** – Izvozne isporuke).

U nastavku slijedi primjer knjiženja i popunjavanja Knjige izdanih (izlaznih) računa.

Knjiženje kod poreznog obveznika "Iva" d.o.o. iz Hrvatske

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Izdan račun broj 170-1-1 za uslugu prijevoza dobara poreznom obvezniku "B" iz Hrvatske dana 26.02.2018.				
1	Potraživanja od kupaca u zemlji	120	6.000,00	
	Prihod od ostalih usluga na domaćem tržištu	7524		6.000,00

Zahvaljujemo na vašem povjerenju!

Pretplatite se na časopis RAČUNOVODSTVO i POREZI u praksi

KNJIGA IZDANIH (IZLAZNIH) RAČUNA

RAČUN			KUPAC (primatelj dobra ili usluga)		IZNOS (s PDV-om)	Ne podliježe oporezivanju i oslobođeno PDV-a										Oporezivo					
Red. broj	Broj	Datum	Naziv - ime i prezime i sjedište/ prebivalište ili uobičajeno boravište	(PDV id br. / OIB)		Tuzemni prijenos porezne obveze	Isporuke dobara obavljene u drugim državama članicama	Isporuke dobara unutar EU	Obavljene usluge unutar EU	Obavljene usluge osobama bez sjedišta u RH	Sastavljanje i postavljanje dobara u drugoj državi članici	Isporuke NPS u EU	U tuzemstvu	Izvozne isporuke	Ostala oslobođenja	5%	13%	25%			
																Osnovica	Porez	Osnovica	Porez	Osnovica	Porez
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
	170-1-1	26.02.2018.	"B"	123456789107	6.000,00									6.000,00							
Ukupno:					6.000,00									6.000,00							

Sukladno članku 45. stavak 1. točka 4. Zakona o PDV-u usluge prijevoza kada su izravno povezane sa izvozom dobara oslobođene su plaćanja PDV-a. U slučaju primjene oslobođenja pri izvozu dobara potrebno je imati dokaze kao što su JCD deklaracija ili u slučaju elektroničkih deklaracija elektronička poruka IE599 iz ECS sustava i međunarodni tovarni list (CMR) koji je potvrdila carinarnica.

Važno je napomenuti kako se **porezno oslobođenje pri izvozu dobara** primjenjuje samo kada se radi o **konačnom izvozu dobara**. Usluge prijevoza kod **privremenog izvoza dobara (radi dorade, oplemenjivanja, uništenja i sl.) podliježu oporezivanju**, odnosno radi se o prijenosu porezne obveze na primatelja usluge.

ističemo...

Privremeni izvoz dobara koji se obavlja hrvatskom poreznom obvezniku, podliježe oporezivanju PDV-om od 25% na ukupnu naknadu za prijevoz.

Ako se usluga privremenog izvoza dobara obavlja poreznom obvezniku u drugoj državi članici ili poreznom obvezniku izvan EU, dolazi do prijenosa porezne obveze na primatelja usluge.

Primjer 17.

Dana 26. veljače 2018. godine porezni obveznik „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske obavio je uslugu prijevoza dobara na relaciji Zagreb – Sarajevo drugom tuzemnom poreznom obvezniku „B“. Ispostavio je račun na iznos od 6.000,00 kn.

Kako se radi o usluzi prijevoza pri izvozu dobara, usluga prijevoza je oslobođena PDV-a u skladu s člankom 45. stavkom 1. točke 1. Zakona o PDV-u.

3.4. Usluge u kulturi i njima slične usluge, pomoćne usluge u prijevozu i usluge u vezi s pokretnim dobrima

Sukladno članku 21. Zakona o PDV-u mjestom obavljanja **usluga pristupa** kulturnim, umjetničkim, sportskim, znanstvenim, obrazovnim, zabavnim i sličnim događanjima kao što su izložbe i sajmovi te pomoćnih usluga u vezi s tim pristupom, **obavljenih poreznom obvezniku, smatra se mjesto gdje se ta događanja stvarno odvijaju.**

Mjestom obavljanja usluga i pomoćnih usluga u vezi s kulturnim, umjetničkim, sportskim, znanstvenim, obrazovnim, zabavnim i sličnim aktivnostima kao što su izložbe i sajmovi, uključujući obavljanje usluga organizatora takvih aktivnosti **osobi koja nije porezni obveznik, smatra se mjesto gdje se te aktivnosti stvarno odvijaju.**

Za sljedeće usluge mjesto obavljanja **osobi koja nije porezni obveznik jest mjesto gdje se te usluge stvarno obavljaju:**

- pomoćne usluge u prijevozu kao što su utovar, istovar, pretovar, rukovanje i slično,
- procjena pokretnih materijalnih dobara i radovi na takvim dobrima.

ističemo...

Kada se radi o uslugama procjene pokretnih materijalnih dobara i radovima na takvim dobrima (npr. popravak stroja, prijevoznog sredstva i sl.), obavljenim poreznim obveznicima primjenjuje se opće načelo oporezivanja prema sjedištu poreznog obveznika primatelja usluge.

Primjer 18.

Porezni obveznik „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske ispostavio je račun za kotizaciju za sudjelovanje na seminaru u Hrvatskoj poreznom obvezniku „B“ iz Slovenije dana 27. veljače 2018. godine u iznosu od 1.200,00 EUR-a (9.000,00 kn). Naknada se uvećana za hrvatski PDV po stopi od 25% u iznosu od 2.250,00 kn, te ukupna naknada iznosi 11.250,00 kn.

Obavljena usluga evidentira se u sljedećim evidencijama i obrascima:

- **Knjiga izdanih - izlaznih računa** (stupac 21 – osnovica, stupac 22 – porez),
- **Obrazac PDV (pozicija II.3.** – Isporuke dobara i usluga u RH po stopi 25%).

U nastavku slijede primjeri knjiženja i popunjavanja Knjige izlaznih računa:

Knjiženje kod poreznog obveznika "Iva" d.o.o. iz Hrvatske:

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Izdan račun broj 175-1-1 za kotizaciju na seminaru poreznom obvezniku "B" iz Slovenije dana 27.02.2018.				
1	Potraživanja od kupaca u inozemstvu	121	11.250,00	
	Obveze za PDV za isporuke dobara i usluga u RH	2600		2.250,00
	Prihod od ostalih usluga na inozemnom tržištu	7525		9.000,00

Obrazac I-RA

KNJIGA IZDANIH (IZLAZNIH) RAČUNA

- iznosi u kunama i lipama -

Red. broj	RAČUN			KUPAC (primatelj dobra ili usluga)		Ne podliježe oporezivanju i oslobođeno PDV-a										Oporezivo					
	Broj	Datum	Naziv - ime i prezime i središte/prebivalište ili uobičajeno boravište	(PDV id br. / OIB)	IZNOS (s PDV-om)	Tuzemni prijenos porezne obveze	Isporuke dobara obavljene u drugim državnim članicama	Isporuke dobara unutar EU	Obavljene usluge unutar EU	Obavljene usluge osobama bez sjedišta u RH	Sastavljanje i postavljanje dobara u drugoj državi članici	Isporuke NPS u EU	U inozemstvu	Izvozne isporuke	Ostala oslobođenja	5%		13%		25%	
																Osnovica	Porez	Osnovica	Porez	Osnovica	Porez
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	175-1-1	27.02.2018.	"B"	SI12345678	11.250,00															9.000,00	2.250,00
Ukupno:					11.250,00															9.000,00	2.250,00

Primjer 19.

Porezni obveznik „B“ iz Njemačke je dana 28.02.2018. obavio usluge popravka na kamionu u Njemačkoj i ispostavio je račun poreznom obvezniku „Iva“ d.o.o. iz Hrvatske na iznos od 2.700,00 EUR-a (20.000,00). Kako se u ovom slučaju primjenjuje opće načelo oporezivanja, na naknadu za uslugu popravka kamiona u iznosu od 20.000,00 kn, društvo „Iva“ d.o.o. je obračunalo obvezu PDV-a u iznosu od 5.000,00 kn, koju je istovremeno i priznalo kao pretporez u obrascu PDV-a.

Primljena usluga se evidentira u sljedećim evidencijama i obrascima:

- **Evidencija za stjecanje usluga iz EU** (stupac 8 – porezna osnovica 25%, stupac 9 – ukupni iznos računa, stupac 14 - Pret porez po stopi od 25% može se odbiti i stupac 18 - Obveza za PDV 25%),
- **Obrazac PDV (pozicija II.10.** – Primljene usluge iz EU po stopi 25% i **pozicija III.10.** – Pret porez od primljenih usluga iz EU po stopi 25%) i
- **Obrazac PDV-S** (stupac 12 - Vrijednost primljenih usluga).

U nastavku slijedi primjer knjiženja, te popunjavanja Evidencije za primljene usluge iz EU, obrasca PDV i PDV-S:

Knjiženje kod poreznog obveznika "A" iz Hrvatske:

Red. br.	Opis	Konto	Iznos	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Račun broj 160-2018 za uslugu popravka na kamionu od poreznog obveznika "B" iz Njemačke od 28.02.2018.				
1	Ostale usluge	419	20.000,00	
	Obveze prema dobavljačima u inozemstvu za usluge	2212		20.000,00
Obračun PDV-a na uslugu popravka na kamionu				
2	Pret porez od primljenih usluga iz EU po stopi od 25%	16043	5.000,00	
	Obveze za PDV od primljenih usluga iz EU po stopi od 25%	26043		5.000,00

Evidencija za stjecanje usluga iz EU

Redni broj	RAČUN		DOBAVLJAČ (isporučitelj dobara ili usluga)						PRETPOREZ						OBVEZA ZA PDV		
	Broj	Datum	Naziv - ime i prezime i sjedište	PDV ID BR. / OIB	Porezna osnovica			Ukupni iznos računa	5%		13%		25%		5%	13%	25%
					5%	13%	25%		Može se odbiti	Ne može se odbiti	Može se odbiti	Ne može se odbiti	Može se odbiti	Ne može se odbiti			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	160-2018	28.02.2018.	"B"	DE123456789			20.000,00	20.000,00					5.000,00				5.000,00
Ukupno:							20.000,00	20.000,00					5.000,00				5.000,00

Obrazac PDV-S

Redni broj	Kod države isporučitelja	PDV identifikacijski broj isporučitelja (bez koda države)	Vrijednost stečenih dobara (u kunama i lipama)	Vrijednost primljenih usluga (u kunama i lipama)
(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1.	DE	123456789		20.000,00
Ukupna vrijednost			(13)	(14)

3.5. Ostale usluge

Sukladno članku 22. Zakona o PDV-u **mjestom obavljanja usluga pripremanja hrane i obavljanja usluga prehrane u ugostiteljskim objektima te pripremanja i usluživanja pića u tim objektima smatra se mjesto gdje se te usluge stvarno obavljaju.** Iznimke su usluge prehrane i pića koje se stvarno obavljaju na brodovima, u zrakoplovima ili vlakovima tijekom dionice prijevoza putnika obavljenog unutar EU, a koje se oporezuju prema mjestu početka prijevoza putnika. Dionica prijevoza putnika obavljenog unutar Europske unije je dio prijevoza, bez zaustavljanja izvan Europske unije, između mjesta početka i mjesta završetka prijevoza putnika. U slučaju povratnog putovanja povratna dionica puta smatra se zasebnom uslugom prijevoza, a sukladno članku 14. stavak 4. Zakona o PDV-u.

Navedeno se odnosi na usluge koje porezni obveznici obavljaju drugim poreznim obveznicima, kao i na usluge koje obavljaju osobama koji nisu porezni obveznici.

Sukladno članku 23. Zakona o PDV-u **mjestom obavljanja usluga kratkotrajnog iznajmljivanja prijevoznih sredstava smatra se mjesto gdje se ta prijevozna sredstva stvarno stavljaju na raspolaganje** primatelju usluge. Navedeno se primjenjuje u slučaju iznajmljivanja poreznim obveznicima i osobama koji nisu porezni obveznici.

Kratkotrajnim iznajmljivanjem smatra se neprekidno posjedovanje ili korištenje prijevoznog sredstva tijekom razdoblja koje traje najviše 30 dana, odnosno, u slučaju plovila, najviše 90 dana.

U slučaju iznajmljivanja prijevoznih sredstava osobi koja nije porezni obveznik, a ne radi se o kratkotrajnom iznajmljivanju, mjesto oporezivanja smatra se mjesto gdje ta osoba ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište.

U članku 24. Zakona o PDV-u definirane su usluge za koje je **mjesto oporezivanja prema mjestu primatelja usluge, ako se obavljaju osobi koja nije porezni obveznik i koja ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište izvan EU.** To su sljedeće usluge:

- prijenos i ustupanje autorskih prava, patenata, licencija, zaštitnog znakovlja i sličnih prava,
- usluge oglašavanja,
- usluge konzultanata, inženjera, odvjetnika, računovođa, prevoditelja i druge slične usluge savjetovanja,
- usluge obrade podataka,
- ustupanje informacija, uključujući i informacije o poslovnim postupcima i iskustvu,
- bankarske i financijske transakcije, transakcije osiguranja uključujući reosiguranje, uz izuzetak iznajmljivanja sefova,
- ustupanje osoblja,
- iznajmljivanje pokretne materijalne imovine, osim svih prijevoznih sredstava,
- suzdržavanje od obavljanja, u cijelosti ili djelomično, gospodarske djelatnosti ili prava navedenih u ovom stavku,
- omogućavanje pristupa do sustava za prirodni plin koji se nalazi na području Europske unije ili do bilo koje mreže koja je priključena na takav sustav, te do sustava za električnu energiju ili mreža za grijanje ili hlađenje i prijevoza ili prijenosa putem tih sustava ili mreža, te obavljanje drugih usluga koje su s time izravno povezane.

Mjestom obavljanja sljedećih usluga osobi koja nije porezni obveznik smatra se mjesto gdje ta osoba ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište (članak 26. Zakona):

- telekomunikacijske usluge,
- usluge radijskog i televizijskog emitiranja,
- elektronički obavljene usluge.

Ako porezni obveznik koji obavlja usluge i primatelj usluga komuniciraju putem elektroničke pošte, ne radi se o elektronički obavljenoj usluzi.

Telekomunikacijskim uslugama smatraju se usluge koje se odnose na prenošenje, emitiranje i prijam signala, teksta, slika i zvukova ili informacija bilo koje vrste putem žica, radija, optičkih ili drugih elektromagnetskih sustava, uključujući s tim uslugama povezani prijenos ili ustupanje prava na korištenje kapaciteta za takvo prenošenje, emitiranje ili prijam.

Elektronički obavljene usluge su:

- isporuka web-sjedišta, udomljavanje web-sjedišta, daljinsko održavanje programa i opreme,
- isporuka računalnih programa i njihovo ažuriranje,
- isporuka slika, tekstova i informacija te omogućavanje pristupa bazama podataka,
- isporuka glazbe, filmova i igara, uključujući igre na sreću i kockarske igre te emitiranje političkih, kulturnih, umjetničkih, sportskih, znanstvenih i zabavnih programa i priredbi,
- učenje na daljinu.

Pri pružanju telekomunikacijskih usluga, usluga radijskog i televizijskog emitiranja i elektronički obavljenih usluga osobama koji nisu porezni obveznici može se primjenjivati MOSS sustav kao pojednostavljene. MOSS sustav omogućava pojednostavljenje u slučaju kada porezni obveznici pružaju navedene usluge osobama koji nisu porezni obveznici, te se u tom slučaju ne moraju registrirati za potrebe PDV-a u svakoj od država članica potrošnje.

Detaljnije o MOSS sustavu možete pročitati i u našem članku „Primjena MOSS sustava s primjerima iz prakse“, RiPup broj 9/2016, strana 53.

Obrazac PDV

POREZNI OBVEZNIK (naziv / ime i prezime i adresa: mjesto, ulica i broj)	POREZNI ZASTUPNIK (naziv / ime i prezime i adresa: mjesto, ulica i broj)	NADLEŽNA ISPOSTAVA POREZNA UPRAVE
„IVA“ d.o.o., Zagreb, Ilica 85		CENTAR
PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ / OIB	PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ POREZNOG ZASTUPNIKA / OIB	PRIJAVA PDV-a ZA RAZDOBLJE
14523445987		OD 0 1 . 0 2 . DO 2 8 . 0 2 . g. 2 0 1 8 .

OPIS	POREZNA OSNOVICA (iznos u kunama i lipama)	PDV PO STOPI 5%, 13% i 25% (iznos u kunama i lipama)
OBRAČUN PDV-a U OBAVLJENIM TRANSAKCIJAMA DOBARA I USLUGA - UKUPNO (I. + II.)		XXXXXX
I. TRANSAKCIJE KOJE NE PODLJEŽU OPOREZIVANJU I OSLOBOĐENE - UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.)	154.000,00	XXXXXX
1. ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)		XXXXXX
2. ISPORUKE DOBARA OBAVLJENE U DRUGIM DRŽAVAMA ČLANICAMA		XXXXXX
3. ISPORUKE DOBARA UNUTAR EU		XXXXXX
4. OBAVLJENE USLUGE UNUTAR EU	65.500,00	XXXXXX
5. OBAVLJENE ISPORUKE OSOBAMA BEZ SJEDIŠTA U RH	82.500,00	XXXXXX
6. SASTAVLJANJE I POSTAVLJANJE DOBARA U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI EU		XXXXXX
7. ISPORUKE NOVIH PRIJEVOZNIH SREDSTAVA U EU		XXXXXX
8. TUZEMNE ISPORUKE		XXXXXX
9. IZVOZNE ISPORUKE	6.000,00	XXXXXX
10. OSTALA OSLOBOĐENJA		XXXXXX
II. OPOREZIVE TRANSAKCIJE – UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.)	233.200,00	58.300,00
1. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 5%		
2. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 13%		
3. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 25%	119.200,00	29.800,00
4. PRIMLJENE ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)		
5. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%		
6. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%		
7. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%		
8. PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 5%		
9. PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 13%		
10. PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 25%	49.000,00	12.250,00
11. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%		
12. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%		

OPIS	POREZNA OSNOVICA (iznos u kunama i lipama)	PDV PO STOPI 5%, 13% i 25% (iznos u kunama i lipama)
13. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%	65.000,00	16.250,00
14. NAKNADNO OSLOBOĐENJE IZVOZA U OKVIRU OSOBNOG PUTNIČKOG PROMETA		
15. OBRAČUNANI PDV PRI UVOZU		
III. OBRAČUNANI PRETPOREZ - UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.)	114.000,00	28.500,00
1. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi od 5%		
2. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi od 13%		
3. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi od 25%		
4. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)		
5. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%		
6. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%		
7. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%		
8. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 5%		
9. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 13%		
10. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 25%	49.000,00	12.250,00
11. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%		
12. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%		
13. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%	65.000,00	16.250,00
14. PRETPOREZ PRI UVOZU		
15. ISPRAVCI PRETPOREZA	xxxxx	
IV. OBVEZA PDV-a U OBRAČUNSKOM RAZDOBLJU: ZA UPLATU (II. - III.) ILI ZA POVRAT (III. - II.)	xxxxx	29.800,00
V. PO PRETHODNOM OBRAČUNU: NEUPLAĆENI PDV DO DANA PODNOŠENJA OVE PRIJAVE – VIŠE UPLAĆENO – POREZNI KREDIT	xxxxx	0,00
VI. UKUPNO RAZLIKA: ZA UPLATU/ZA POVRAT	xxxxx	29.800,00
VII. IZNOS GODIŠNJEG RAZMJERNOG ODBITKA PRETPOREZA (%)		

OPIS	VRIJEDNOST ISPORUKE IZNOS U KUNAMA I LIPAMA	
VIII. OSTALI PODACI		
1. ZA ISPRAVAK PRETPOREZA (UKUPNO 1.1.+1.2.+1.3.+1.4.+1.5.+1.6.)		
1.1. NABAVA NEKRETNINA – ISPORUČITELJ (PRODAVATELJ) NEKRETNINA		
1.2. NABAVA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ		
1.3. PRODAJA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ		
2. OTUĐENJE/STJECANJE GOSPODARSKE CJELINE ILI POGONA		
3. ISPORUKA NEKRETNINA		
3.1. ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 1. TOČKA J) I K) ZAKONA		BROJ NEKRETNINA
3.2. ISPORUKA IZ ČLANKA 40 STAVKA 4. ZAKONA		BROJ NEKRETNINA
3.3. ISPORUKA NEKRETNINA KOJE SU OPOREZIVE PDV-om		BROJ NEKRETNINA
4. UKUPNO PRIMLJENE USLUGE OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU + TREĆE ZEMLJE)	114.000,00	
5. UKUPNO OBAVLJENE USLUGE POREZNIM OBVZNICIMA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU + TREĆE ZEMLJE)	148.000,00	
6. PRIMLJENA DOBRA IZ EU U OKVIRU TROSTRANOG POSLA		
7. POSTUPAK OPOREZIVANJA PREMA NAPLAĆENIM NAKNADAMA		

